

Kjersti Røsvik Pedersen

Rekruttering av kvinnelige forskere
Endringer og karriereveier de siste 20 år

NIFU skriftserie nr. 21/97

NIFU - Norsk institutt for studier av
forskning og utdanning
Hegdehaugsveien 31
0352 Oslo

ISSN 0808-4572

Forord

Norsk institutt for studier av forskning og utdanning (NIFU) fikk i 1996 i oppdrag av Sekretariatet for kvinneforskning i Norges forskningsråd (SKF) å kartlegge kvinner og likestilling i forskningen. Hensikten med kartleggingen er å lage et grunnlagsmateriale for “Handlingsplan for likestillingspolitikk i FoU-sektoren” i regi av Norges forskningsråd.

Rapporten er utarbeidet av Kjersti Røsvik Pedersen. Olaf Tvede har vært prosjektleder og gitt veiledning og kommentarer underveis. SKF har gitt kommentarer til tidligere utgaver av rapporten. Bo Sarpebakken har vært behjelpelig med statistikk-bearbeidelsen. Jane Bækken, Berit Karseth, Ingvild Marheim Larsen og Kirsten Wille Maus har gitt kommentarer til et tidligere utkast.

Som en del av dette prosjektet er det også utarbeidet to andre notater: “Forskerrekrutter i ulike årskull. Noen hovedtrekk ved deres karrieremønstre. En tabellsamling”, U-notat 14/97 og “Likestillingstiltak ved universitetene”, U-notat 15/97.

Oslo, juli 1997

Berit Mørland
Instituttjef

Svein Kyvik
Seksjonsleder

Innhold

Sammendrag	7
1 Innledning	9
1.1 Sentrale problemstillinger.....	9
1.2 Rapportens struktur og innhold.....	9
2 Data og sentrale begreper	11
2.1 Forskerpersonalregisteret.....	11
2.2 Begreper og avgrensning.....	11
3 Kvinneandeler i ulike stillingskategorier	15
3.1 Innledning.....	15
3.2 Utvikling i stillingsgrupper i de ulike fagområdene i U&H-sektoren..	17
3.3 En sammenlikning av utviklingen i de ulike fagområdene.....	24
3.4 Et blikk på 1995 - forskjeller og likheter.....	25
4 Kvinneandeler i ulike institusjoner og sektorer	26
4.1 U&H-sektor i 1995.....	26
4.2 Institusjoner og stillingsgrupper i 1995.....	27
4.3 Utviklingslinjer de siste ti år.....	28
5 Forskerkarrierer og karrieremønstre i ulike årskull	30
5.1 Innledning.....	30
5.2 Beskrivelse av årskullene.....	30
5.3 Forskerkarrierer og karriererveier: nasjonale oversikter.....	32
5.4 Sammenlikning av karriereveier.....	44
5.5 Oppsummering.....	49
6 Forskerkarrierer i ulike fagområder	50
6.1 Innledning.....	50
6.2 Forskerkarrierer i de ulike fagområdene.....	50
6.3 Forskerkarrierer i de ulike fagområdene etter kjønn.....	54
6.4 Oppsummering.....	59

7	Karriereveier i ulike fagområder for kvinner og menn.	60
7.1	Innledning.	60
7.2	Karriereveier i ulike fagområder.	60
7.3	Oppsummering.	77
8	Forskerkarrierer og karriereveier i disipliner med få og mange kvinner.	78
8.1	Innledning.	78
8.2	Forskerkarrierer	79
8.3	Sammenlikning av karriereveier i ulike disipliner.	81
8.4	Konklusjon.	86
9	Oppsummering.	87
	Litteraturliste.	89
	Tabell- og figuroversikt.	91
	Vedlegg.	99
	Vedlegg nr. 1 En oversikt over personer som er kontaktet.	99
	Vedlegg nr. 2 Bakgrunnstabeller til kapittel 3.	100
	Vedlegg nr. 3 Bakgrunnstabell til kapittel 8.	104

Sammendrag

Utviklingstrekk 1977-1995

Totalt sett har det vært en økning i det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren fra ca. 5.300 i 1977 til ca. 8.700 i 1995. Antallet professorer har omtrent fordoblet seg i løpet av perioden. Stillingsgruppen eksternt finansierte har blitt fire ganger større og stipendiatene omtrent fire og en halv gang større i løpet av perioden. Innenfor alle fagområder har det skjedd en økning i antallet personer i alle stillingsgrupper, bortsett fra i stillingsgruppene vitenskapelige assistenter og amanuensis, som har hatt nedgang grunnet endringer i stillingsstrukturen og i opprykksordningene.

I 1977 var det ca. 700 kvinner i vitenskapelige stillinger mot ca. 2.300 i 1995. Antallet kvinner har vokst i alle stillingsgrupper bortsett fra i stillingsgruppen vitenskapelige assistenter. Antallet kvinner har især vokst blant stipendiater og eksternt finansierte, men også blant professorene og førstestillingene ser vi en økning i antallet kvinner. Her har antallet kvinner vokst til å bli omtrent fire ganger større. Antallet og andelen kvinner er imidlertid lavere enn menn i alle stillingsgrupper i alle registereringsår.

Andelen kvinner har økt innen alle fagområder i løpet av perioden 1977-1995. Den største økningen har skjedd innen teknologi og landbruk. Teknologi skiller seg ut med gjennomgående lave kvinneandeler i forhold til alle andre fagområder.

Forskerkarrierer og karrieremønstre i årskullene 1971-72, 1980-81 og 1986-87

Blant kvinnelige og mannlige forskerrekrutter i U&H-sektoren er det liten forskjell i andelen kvinnelige og mannlige forskerrekrutter som fortsetter som forskere etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Rundt halvparten av forskerrekruttene fortsetter som forskere etter 5 år. Deretter synker andelen til rundt 40 prosent etter 9, 13 og 17 år. Det er små forskjeller mellom kvinner og menn og mellom de ulike årskullene.

Når det gjelder karriereveier ser vi at en liten andel forskerrekrutter, både når det gjelder menn og kvinner, når professorstillinger. Av de som når denne posisjonen, er imidlertid andelen menn større enn den er for kvinner. Tilsvarende finner vi når det gjelder førstestillinger. Vi kan med andre ord fastslå at en større andel menn gjør karriere raskere enn kvinner, og menn ser ut til å rykke raskere opp i både førstestillinger og i professorstillinger. Videre blir flere menn fortere amanuensis enn kvinner, men menn forlater forlater amanuensisstillingen tidligere enn kvinnene.

Når det gjelder forskjeller mellom fagområdene, finner vi følgende: Nærmere 60 prosent av alle forskerrekruertene fortsetter som forskere etter 5 og 9 år innen humaniora. Andelen er noe lavere innen samfunnsvitenskap. Innen matematikk-naturvitenskap og medisin går det frem at rundt halvparten av forskerrekruertene fortsetter som forskere etter 5 og 9 år, mens andelen innen teknologi er lavere enn innen de nevnte fagområder. Innen landbruksfag er mønsteret ikke entydig. Her varierer andelen som fortsetter som forskere etter 5 år i de tre årskullene fra 35 til 60 prosent.

Videre varierer andelen menn og kvinner som fortsetter som forskere innen humaniora og samfunnsvitenskap i de tre årskullene. Innen matematikk-naturvitenskap fortsetter en høyere andel menn enn kvinner som forskere i de to eldste årskullene, mens andelen kvinner er større enn for menn i årskullet 86-87. Innen teknologi og medisin varierer også andelen kvinner og menn mellom de tre årskullene. Kjønnforskjellene innen landbruksfag er ikke entydige.

Det er videre ikke noe som tyder på at en større andel kvinnelige eller mannlige forskerrekruertene fortsetter som forskere innen såkalte mannsdominerte disipliner eller disipliner med høyt innslag av kvinner. Karriereveiene til de mannlige og kvinnelige forskerrekruertene innen såkalte mannsdominerte disipliner og disipliner med høyt innslag av kvinner er forskjellige. Flere menn går inn i faste stillinger og gjør raskere karriere enn kvinner. Ingenting i materialet tyder på at flere kvinner går inn i faste stillinger raskere dersom de befinner seg innenfor disipliner med høyt innslag av kvinner.

1 Innledning

I de siste forskningsmeldingene fra 1989 og 1993 blir det fremhevet at det er viktig med flere kvinner i forskningen av minst tre grunner. For det første er det i tråd med en generell målsetning om å øke likestillingen mellom kjønnene. For det andre er det viktig for forskningen og kunnskapsutviklingen å få med kvinners erfaringer, perspektiver og vurderinger. For det tredje er kvinner et nødvendig rekrutteringsgrunnlag hvis satsing på forskning og utvikling skal fortsette å være en viktig samfunnsoppgave. Sterkere enn før er det uttrykt ønsker om at flere kvinner skal satse på en karriere som forsker: "Forskningsrådet anser at en høyere andel kvinner i norsk forskning, spesielt i faste vitenskapelige stillinger, er vesentlig for å styrke kvinners perspektiver og vurderinger i forskningen. På flere fagområder er postdoktorstipend et egnet virkemiddel for å kvalifisere kvinner for vitenskapelige toppstillinger" (Forskning for fremtiden. Strategi for norsk forskning og for Norges forskningsråd fram mot år 2000", 1996:57). Den betydelige veksten i antallet og andelen kvinnelige studenter og forskerrekrutter de senere årene gjør det interessant å undersøke hvilke endringer vi kan se blant kvinnelige forskere og eventuelle forandringer ved deres karriereveier.

1.1 Sentrale problemstillinger

Formålet med rapporten er blant annet å kartlegge hvor i det akademiske stillingshierarkiet kvinnelige forskere befinner seg. Kartleggingen vil avgrenses til de siste 20 år. Endringer i andelen kvinner i de ulike stillingskategoriene over tid kan dermed avdekkes. Vi vil undersøke hvorvidt andelen kvinner har økt innenfor alle stillingskategorier, eller om det har skjedd en økning kun innen lavere stillingskategorier som f.eks. rekrutteringsstillinger. Vi vil også undersøke eventuelle likheter eller forskjeller innen de ulike fagområdene når det gjelder stillingsutviklingen.

Vi vil også vise hvordan kvinnelige og mannlige forskerrekrutter beveger seg innen stillingsstrukturen. Kan vi se tendenser til at kvinnelige forskerrekrutter i tidligere årskull forblir lenger i stillinger av "lavere grad" enn kvinnelige forskerrekrutter i senere årskull? Ser vi noen forskjeller i karriereveier blant kvinnelige forskerrekrutter innen de ulike fagområdene og disiplinene? Dette er spørsmål som skal søkes avdekket i denne rapporten.

1.2 Rapportens struktur og innhold

Først vil det redegjøres for bruk av data og sentrale begreper som anvendes i rapporten, deretter gis det en statistisk oversikt over kvinneantall og kvinneandeler i U&H-sektoren. En fremstilling av karrieremønstrene til forskerrekrutter i tre utvalgte årskull vil gis i slutten av rapporten.

I kapittel 3 gir vi en fremstilling av stillingsutviklingen i U&H-sektoren i perioden 1977-1995 med fokus spesielt på kvinner. Her presenteres og sammenliknes kvinneandelene innen de ulike fagområdene i U&H-sektoren. I kapittel 4 belyses andelen kvinner i de ulike sektorene i årene 1985 og 1995. I Kapittel 5 gis det en fremstilling av forskerkarrierer og karriereforløp med vekt på likheter og forskjeller for kvinnelige og mannlige forskerrekutter i ulike årskull, mens kapittel 6 ser på likheter og forskjeller ved kvinners og menns forskerkarrierer i disse årskullene innen ulike fagområder. I kapittel 7 vises kvinners og menns karriereveier i årskullene innen ulike fagområder. Kapittel 8 viser, på tilsvarende måte som de to foregående kapitlene, likheter eller forskjeller mellom kvinnelige og mannlige forskerrekutters forskerkarrierer og karrieremønstre i ulike årskull, men innen utvalgte disipliner. I avslutningskapitlet gis en oppsummering av de sentrale funnene i rapporten.

.....

Som vedlegg til denne rapporten er det også utarbeidet et eget tabellvedlegg: *“Forskerrekutter i ulike årskull. Noen hovedtrekk ved deres karrieremønstre. En tabellsamling”*, som gir noen hovedtrekk ved karrieremønstrene til de andre årskullene forskerrekutter vi har data for, men som ikke er nærmere analysert i denne rapporten.

2 Data og sentrale begreper

Datamaterialet benyttet i denne rapporten er i hovedsak NIFUs Forskerpersonalregister.

2.1 Forskerpersonalregisteret

Datamaterialet består av en rekke koplede filer fra NIFUs Forskerpersonalregister (et individregister) som oppdateres hvert annet år. Vi har i dette prosjektet hentet data fra og med 1972.

Registeret inneholder følgende opplysninger om den enkelte person: navn, kjønn, alder, utdanning (type, sted og år), doktorgrad (norsk eller utenlandsk og år for kreering), stilling, finansiering av stilling, sektortilhørighet i forskningssystemet, arbeidssted og arbeidsstedets fagområdetilknytning.

Når det gjelder data om de ulike sektorene, kan vi vise til følgende:

Forskerpersonalregisteret (PREG) har 100 prosent dekning når det gjelder U&H-sektoren (Universitets- og høyskolesektoren). Når det gjelder instituttsektoren har vi en tilnærmet 100% dekning. Vi har imidlertid ikke individdata om næringslivssektoren, bare hovedtall.

Forskerpersonalregisteret gir mulighet for en grundig dokumentasjon av hvor i stillingshierarkiet og innen hvilke fagområder forskere og forskerrekutter befinner seg. Forskerpersonalregisteret gir også mulighet for å belyse forskeres karriereveier, spesielt i perioden 1977-1995. Datamaterialet har imidlertid begrensninger som ikke gjør det mulig å undersøke sentrale bakgrunnsforhold som f.eks. ekteskapelig status, antall barn eller barns alder: forhold som ventelig ville kunne bidra til å forklare eventuelle forskjeller mellom mannlige og kvinnelige forskeres karriereveier.

2.2 Begreper og avgrensning

Årskull

Vi ønsker å sammenlikne ulike årskull for like lange perioder for å ha sammenliknbare mål for likheter og endringer i karrieremønstre for ulike årskull forskerrekutter. Operasjonelt har vi hentet oversikter over alle nye U&H- og forskningsrådsstipendiater på gitte registreringstidspunkt fra Forskerpersonalregisteret. Registeret ajourføres hvert annet år og forteller *ikke* hvilket år den enkelte forskerrekutt tiltrådte sin stilling. Det er derfor nødvendig å operere med årskull som dekker to år. I denne rapporten har vi valgt å analysere årskullene 1971/72, 1980/81 og 1986/87 og følge dem over tid.

Valg av tidsperioder

I fremstillingen av resultatene vil vi foreta en utvelgning når det gjelder registreringsår. Vi har valgt å ta ut hvert fjerde år for hvert årskull slik at vi får sammenliknbare tidsperioder. For årskullet 1971-72 har vi valgt ut registreringsårene 1977, 1981, 1985 og 1989, for årskullet 1980-81 ser vi på registreringsårene 1985, 1989 og 1993 og for årskullet 1986-87 har vi valgt ut registreringsårene 1991 og 1995. På denne måten kan vi registrere karriereforløpet til kvinnelige og mannlige forskerrekutter etter like lange tidsperioder, dvs. 5 år, 9 år, 13 år og 17 år, avhengig av årskullet. For årskullet 1971-72 er periodene strengt tatt et år lenger.

Sektorer

U&H-sektoren slik avgrensningene brukes i kapittel 3, 4 og 5 består av de fire universitetene og de vitenskapelige høyskolene (både de private og de statlige). I disse kapitlene er med andre ord de statlige høyskolene ikke med i analysene. I alle registreringsår t.o.m. 1993 besto "regional sektor" i Forskerpersonalregisteret bare av distriktshøyskolene. Fra 1995 av er alle statlige høyskoler inkludert. Den nye inndelingen har ført til at Forskerpersonalregisteret for 1995 ikke kan skille ut de "gamle" distriktshøyskolene innenfor kategorien statlige høyskoler. For å kunne sammenlikne har vi derfor valgt å utelukke distriktshøyskolene for årene før 1995 og de statlige høyskoler for året 1995 i disse kapitlene.

U&H-sektoren slik den avgrenses i kapittel 5 og 6, består imidlertid både av de fire universitetene, de vitenskapelige høyskolene, distriktshøyskolene og de statlige høyskoler for de aktuelle årene. For disse spesielle analysene vil dette i liten grad påvirke resultatene.

Fagområder

Vi har fulgt den tradisjonelle inndelingen i 6 fagområder; humaniora, samfunnsvitenskap, matematikk-naturvitenskap, teknologi, medisin og landbruksfag. I 1995 ble ny fagstandard benyttet. Sammenliknet med tidligere år innebærer dette at deler av naturvitenskap ble overført til teknologi og at landbruksfag er definert annerledes.

Stillingsstruktur

Inndelingen etter stillingstyper i PREG har i først rekke relevans for U&H-sektoren som har en sammenliknbar stillingsstruktur på tvers av institusjonene. I instituttsektoren er ofte ikke stillingsinnhold og betegnelser sammenliknbare fra institutt til institutt. Instituttene skiller heller ikke formelt mellom faste forskerstillinger og rekrutteringsstillinger, slik det gjøres i U&H-sektoren. Slike sammenlikninger mellom U&H-sektoren og instituttsektoren blir derfor ikke mulig. For næringslivet eksisterer ikke slike data på individnivå.

I den perioden vi er opptatt av har det skjedd en rekke endringer i stillingsstrukturen. Uansett kan man i U&H-sektoren skille mellom 4 hovedgrupper; rekrutteringsstillinger, eksternt finansierte stillinger, faste stillinger og legestillinger.

Rekrutteringspersonalet er finansiert av ulike kilder og består av utdannings/ doktorgrads-stipendiater, vitenskapelige assistenter og tidligere forskningsråds- og U&H-stipendiater. Institusjonene har hatt og har noe ulik praksis når det gjelder bruken av og innholdet i disse stillingene.

Eksternt finansiert personale omfatter alle personer i forskerstillinger (med unntak av rekrutteringspersonalet) som er betalt med eksterne midler. Her inkluderes også forskere og post doktorstipendiater lønnet av Norges Forskningsråd og av tidligere NAVF. Rekrutteringsstillinger finansiert utenom grunnbudsjettene er holdt utenfor og er plassert i rekrutteringsgruppen.

Faste stillinger består av professor-stillinger, førstestillinger og amanuensis-stillinger.

Når det gjelder stillingstyper i U&H-sektoren har vi foretatt følgende inndelinger:

- Professorer: professor 1, tidligere dosenter, høskoledosent, professor 2, dosent 2.
- Førstestilling: førsteamanuensis, og leder.
- Amanuensis: amanuensis, biblioteks- og annet vitenskapelig personale finansiert over grunnbudsjettene.
- Stipendiat: U&H- og forskningsrådsstipendiat (ikke studentstipendiater).
- Vitenskapelig assistent: vitenskapelig assistent.
- Leger: avdelingsoverleger, overleger, reserveleger, assistentleger på universitetssykehus som utfører FoU uten universitetsstilling og enkelte andre profesjoner.
- Eksternt finansierte: eksternt finansierte professorer, seniorforskere lønnet av forskningsrådet, personer med tittel post doktor og forskere.
- Administrativt personale: høyere administrativt personale.

Andre viktige begreper

- Vitenskapelig personale er det akademiske personalet som utfører forsknings- og utviklingsarbeid, uavhengig av hvor stor del av arbeidstiden som medgår til FoU.
- Forsker er alle som driver med FoU-arbeid innen U&H- og instituttsektoren.
- Forskerrekrutt: er vitenskapelig assistent og stipendiat uansett finansieringskilde. Forskerrekruttgruppen omfatter ikke studentstipendiater.

3 Kvinneandeler i ulike

stillingskategorier

3.1 Innledning

Totalt sett har det i løpet av perioden 1977-1995 skjedd en økning i antallet vitenskapelig personalet i U&H-sektoren. I 1977 var antallet ca. 5300 mot ca. 8700 i 1995. Den største økningen er gruppen stipendiater, som er blitt omtrent fire og en halv ganger så stor i løpet av perioden. Antallet professorstillinger og førstestillinger er omtrent fordoblet, mens amanuensisstillinger og vitenskapelige assistenter er de eneste stillingsgruppene som har sunket i løpet av perioden, noe som skyldes omleggingen av stillingstrukturen, dvs. avvikling av vitenskapelige assistenter og en oppjustering av amanuensis-stillinger ved at opprykk er blitt enklere. Gruppen professorer har omtrent fordoblet seg innen alle fagområdene i løpet av perioden. Det har også skjedd en stor økning i stillingsgruppen eksternt finansierte innen alle fagområder bortsett fra teknologi og landbruksfag. Innen humaniora og medisin ble gruppen eksternt finansierte syv ganger så stor i løpet av perioden, og fem ganger så stor innen fagområdene samfunnsvitenskap og matematikk-naturvitenskap. Stipendiatene har også vokst mye i løpet av perioden, innen alle fagområder. Veksten er imidlertid noe forskjellig og de har vokst mest - relativt sett - innen fagområdene landbruksfag, teknologi og matematikk-naturvitenskap (vedlegg nr. 2).

I denne delen vil vi se nærmere på hvordan antallet og andeler kvinner fordeler seg i de ulike stillingsgruppene i U&H-sektoren generelt og innen de ulike fagområder. Hensikten er å vise hvor i stillingshierarkiet de fleste kvinner befinner seg i de ulike registreringsår og eventuelle endringer i løpet av perioden. Vi vil også undersøke eventuelle likheter og forskjeller mellom fagområdene på dette området.

Av tabell 3.1 ser vi at antallet kvinner blant det vitenskapelige personalet totalt sett er blitt over tre ganger så stort i løpet av perioden 1977-1995. I 1977 var det rundt 700 kvinner mot rundt 2300 i 1995. Antallet kvinner har vokst i alle stillingsgrupper bortsett fra i stillingsgruppen vitenskapelige assistenter.

Når vi sammenlikner alle stillingsgruppene går det frem at økningen i antallet kvinner har vært størst i førstestillinger, stipendiatstillinger og eksternt finansierte stillinger. De er blitt henholdsvis fire, ti og åtte ganger så store. I 1977 var f.eks. antallet kvinnelige stipendiater 96 mot 934 i 1995. Antallet kvinner i professorstillinger økte fra 42 i 1977 til 189 i 1995.

Tabell 3.1 Antall kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹. Perioden 1977-1995.

Stillingsgrupper	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor ²	42	42	47	50	54	75	96	124	152	189
Førstestilling	85	85	100	126	147	188	210	236	288	351
Amanuensis	226	232	249	262	266	234	242	253	274	277
Stipendiat ³	96	118	138	149	181	279	563	764	899	934
Vitenskapelig assistent	196	233	256	275	308	291	194	133	137	139
Leger	38	33	45	56	52	64	95	97	116	134
Eksternt finansierte	34	46	53	50	75	115	170	214	268	289
Totalt	717	789	888	968	1083	1246	1570	1821	2134	2313

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiater er holdt utenfor.

Når vitenskapelige stillinger har økt betraktelig i perioden 1977-95 (jmf. Vedlegg nr.2), betyr ikke en økning i antallet kvinner nødvendigvis at kvinneandelen har økt. Dette er tema for neste punkt.

Tabell 3.2 viser at det totalt sett har skjedd en økning i andelen kvinner i alle stillingstyper i perioden 1977-1995. I 1977 var andelen kvinner totalt sett 14 prosent mot 27 prosent i 1995.

Andelen kvinner i professorstillinger har blitt mer enn fordoblet fra 1977 til 1995. Det bør i en slik sammenheng imidlertid påpekes at andelen kvinnelige professorer var lav i utgangspunktet. I 1977 var 4 prosent av professorene kvinner mot 9 prosent i 1995. Tilsvarende økning har skjedd i stillingsgruppen førstestilling og eksternt finansierte. I 1977 var 10 prosent av førstestillingsgruppen kvinner mot 23 prosent i 1995. Blant de eksternt finansierte var 15 prosent kvinner i 1977 mot 33 prosent i 1995. Økningen i prosentpoeng er med andre ord større i de stillingene som befinner seg lengre ned i stillingshierarkiet.

Andelen kvinner i amanuensisstillinger er nesten fordoblet seg i denne perioden. I 1977 var andelen 20 prosent mot 37 i 1995. Omtrent tilsvarende forhold er å finne i forskerrekrutt-stillinger (dvs. stipendiater og vitenskapelige assistenter).

Selv om andelen kvinner totalt sett har omtrent fordoblet seg i løpet av nesten 20 år, går det frem at andelen kvinner er langt lavere enn for menn i alle stillingsgrupper i alle registreringsår.

Tabell 3.2 Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹. Perioden 1977-1995.

Stillingsgrupper	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor ²	4	4	4	4	4	6	7	8	9	9
Førstestilling	10	9	10	12	13	14	15	16	21	23
Amanuensis	20	21	22	24	25	27	32	32	35	37
Stipendiat ³	17	20	21	22	25	30	35	38	38	38
Vitenskapelige assistenter	20	23	25	27	30	33	36	32	35	39
Leger	10	9	10	11	10	12	15	15	18	20
Eksternt finansierte	15	16	16	15	18	24	25	27	29	33
Totalt	14	15	15	16	18	20	22	24	26	27

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiater er holdt utenfor.

3.2 Utvikling i stillingsgrupper i de ulike fagområdene i U&H-sektoren.

I denne delen vil vi undersøke om det foreligger en stagnasjon eller økning i andelen kvinner i alle stillingstyper innenfor de ulike fagområdene.

Humaniora

Tabell 3.3 viser at det totalt sett har vært en økning i andelen kvinner i alle stillingstyper i perioden 1977-1995. I 1977 var andelen kvinner totalt sett 22 prosent mot

34 prosent i 1995, dvs. andelen kvinner er blitt en og en halv gang så stor i løpet av perioden.

Andelen kvinner i professorstilling har mer enn fordoblet seg i løpet av denne perioden. I 1977 var 8 prosent av professorene kvinner mot 18 prosent i 1995.

Andelen kvinner i førstestilling har blitt bortimot dobbelt så stor. I 1977 var 16 prosent av personene i førstestilling kvinner mot 28 prosent i 1995. Tilsvarende økning i andelen kvinner finner vi i stillingsgruppen stipendiater. I 1977 var andelen kvinner 32 prosent mot 54 prosent i 1995.

Av vitenskapelige assistenter og eksternt finansierte har andelen kvinner holdt seg stabilt på nær 40 prosent, både i 1977 og i 1995 - med endel variasjoner i perioden.

Bortsett fra for stillingsgruppene stipendiat og vitenskapelig assistent, hvor andelen kvinner i enkelte registreringsår har vært tilnærmet lik eller større enn for menn, kan vi konstatere at andelen kvinner i de resterende stillingsgruppene har vært langt lavere enn for menn gjennom hele perioden.

Tabell 3.3 Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹ i humaniora. Perioden 1977-1995.

Stillingsgrupper	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor ²	8	9	9	9	10	11	13	17	18	18
Førstestilling	16	14	15	16	22	23	20	21	23	28
Amanuensis	28	28	31	33	34	34	35	39	42	44
Stipendiat ³	32	31	29	33	35	37	47	57	52	53
Vitenskapelige assistenter	38	42	47	49	57	62	62	48	45	39
Eksternt finansierte	39	46	34	35	33	42	41	36	35	41
Totalt	22	23	24	25	27	28	29	32	32	34

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiater er holdt utenfor.

Samfunnsvitenskap

Tabell 3.4 viser at det totalt sett har vært en økning i andelen kvinner i alle stillings-typer i perioden 1977-1995. I 1977 var andelen kvinner 13 prosent mot 32 i 1995. Andelen kvinner totalt sett har med andre ord blitt to og en halv ganger så stor i løpet av perioden.

Av professorene har andelen kvinner blitt tre ganger så stor i løpet av denne perioden. I 1977 var andelen kvinner 4 prosent mot 12 prosent i 1995.

Både innen stillingsgruppene førstestilling, amanuensis, stipendiat og vitenskapelig assistent har det skjedd mer enn en fordobling i andelen kvinner i løpet av perioden.

I stillingsgruppen eksternt finansierte har andelen kvinner blitt nær seks ganger så stor i løpet av denne perioden. I 1977 var andelen kvinner 8 prosent mot 46 prosent i 1995.

Bortsett fra stillingsgruppene stipendiat og vitenskapelig assistent, hvor andelen kvinner i enkelte registreringsår har vært rundt 40 prosent, kan vi konstatere at andelen kvinner i de resterende stillingsgruppene har vært lavere enn for menn gjennom hele perioden.

Tabell 3.4 Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹ i samfunnsvitenskap. Perioden 1977-1995.

Stillingsgrupper	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor ²	4	4	4	4	3	4	7	8	10	12
Førstestilling	12	10	10	15	15	16	18	22	27	29
Amanuensis	14	19	17	21	21	22	33	33	34	33
Stipendiat ³	19	21	24	25	25	41	38	45	39	42
Vitenskapelige assistenter	17	27	30	31	35	44	45	43	40	43
Eksternt finansierte	8	14	14	15	19	26	34	39	39	46
Totalt	13	17	17	19	20	24	27	31	30	32

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiater er holdt utenfor.

Matematikk-naturvitenskap

Tabell 3.5 viser at det totalt sett har vært en økning i andelen kvinner i alle stillings-typer i perioden 1977-1995. I 1977 var det totalt sett rundt 10 prosent mot rundt 20 prosent i 1995. Det har med andre ord skjedd en fordobling i andelen kvinner i ulike stillingsgrupper sett.

Av professorene har andelen kvinner nesten fordoblet seg i løpet av denne perioden. I 1977 var det 4 prosent kvinner i professorstilling mot 7 prosent i 1995.

I stillingsgruppene førstestilling og amanuensis har andelen kvinner blitt omtrent dobbelt så store i løpet av perioden. I 1977 var 8 prosent kvinner i førstestilling mot 15 prosent i 1995, mens i amanuensisstilling var andelen kvinner 10 prosent i 1977 mot 18 prosent i 1995.

Andelen kvinnelige stipendiater har også økt. Den har blitt over tre ganger så stor i løpet av perioden. I 1977 var andelen kvinner 10 prosent mot rundt 30 prosent i 1995.

Vi kan konstatere at i alle stillingsgrupper så har andelen kvinner vært lavere enn for menn gjennom hele perioden.

Tabell 3.5 Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹ i matematikk-naturvitenskap. Perioden 1977-1995.

Stillingsgrupper	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor ²	4	3	4	4	4	6	7	7	7	7
Førstestilling	8	9	8	9	9	9	9	10	13	15
Amanuensis	10	10	10	9	8	11	14	14	18	18
Stipendiat ³	10	14	16	15	24	25	30	31	34	33
Vitenskapelige assistenter	17	19	20	22	22	26	29	22	32	33
Eksternt finansierte	14	10	16	14	15	20	16	18	18	23
Totalt	11	12	12	13	14	16	18	19	21	21

Kilde: Nifu's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiater er holdt utenfor.

Teknologi

Tabell 3.6 viser at det totalt sett har vært en stor økning i andelen kvinner i alle stillingstyper i perioden 1977-1995. Kvinneandelene var svært lave i 1977. Det har skjedd en firedobling av andelen kvinner totalt sett. I 1977 var andelen 3 prosent mot 11 prosent i 1995.

Andelen kvinner i professorstilling har imidlertid ikke økt, den er på 2 prosent både i 1977 og i 1995.

I de øvrige stillingsgruppene ser vi imidlertid en økning i andelen kvinner på mellom to og en halv gang så stor til nærmere seks ganger så stor. Økningen har især vært stor innen stipendiatstillinger. I 1977 var andelen kvinnelige stipendiater 3 prosent mot 16 prosent i 1995.

Vi kan konstatere at i alle stillingsgrupper så har andelen kvinner vært svært mye lavere enn for menn gjennom hele perioden.

Tabell 3.6 Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹ i teknologi. Perioden 1977-1995.

Stillingsgrupper	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor ²	2	1	1	1	2	1	2	1	1	2
Førstestilling	1	1	1	1	1	2	2	1	2	4
Amanuensis	0	0	0	0	2	2	10	3	2	5
Stipendiat ³	3	5	9	12	4	6	13	14	18	16
Vitenskapelige assistenter	5	7	7	8	13	14	23	23	20	20
Eksternt finansierte	8	5	6	7	7	10	5	8	11	18
Totalt	3	4	4	5	5	6	10	9	11	11

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiater er holdt utenfor.

Medisin

Tabell 3.7 viser at det totalt sett har skjedd en fordobling i andelen kvinner i alle stillingstyper i perioden 1977-1995. I 1977 var andelen kvinner totalt sett 14 prosent mot 28 prosent i 1995.

Av professorene har andelen kvinner mer enn fordoblet seg. I 1977 var 3 prosent kvinner i professorstilling mot 7 prosent i 1995.

Tilsvarende økning finner vi i stillingsgruppen amanuensis. Her var andelen kvinner i 1977 16 prosent mot 49 prosent i 1995.

Av stipendiatstillingene har andelen kvinner blitt nesten tre ganger så stor i løpet av denne perioden. I 1977 var andelen kvinner nær 20 prosent mot nær 50 prosent i 1995.

I gruppen eksternt finansierte har andelen kvinner endret seg lite i løpet av perioden. I 1977 var andelen kvinner blant eksternt finansierte på 34 prosent mot 38 prosent i 1995.

Bortsett fra stillingsgruppen vitenskapelig assistent, hvor andelen kvinner i enkelte registreringsår har vært tilnærmet lik eller større enn for menn, kan vi konstatere at andelen kvinner i de resterende stillingsgruppene har vært lavere enn for menn gjennom hele perioden.

Tabell 3.7 Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹ innen medisin. Perioden 1977-1995.

Stillingsgrupper	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor ²	3	2	3	3	3	5	6	7	7	7
Førstestilling	13	11	15	16	14	14	16	18	26	28
Amanuensis	16	16	22	20	28	26	30	29	34	49
Stipendiat ³	18	23	23	25	29	31	45	47	46	48
Vitenskapelige assistenter	36	37	38	46	56	51	48	64	50	60
Leger	10	9	10	11	10	12	14	15	18	20
Eksternt finansierte	34	35	22	28	26	24	33	36	35	38
Totalt	14	13	14	15	17	17	22	24	26	28

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiater er holdt utenfor.

Landbruksfag

Tabell 3.8 viser at det totalt sett har vært en økning i andelen kvinner i alle stillingstyper i perioden 1977-1995. I 1977 var andelen kvinner 6 prosent mot 25 prosent i

1995. Det har med andre ord skjedd en firedobling i andelen kvinner totalt sett i løpet av denne perioden.

Ingen kvinner var i professorstilling i 1977, mens kvinneandelen var 6 prosent i 1995. I 1977 var det ingen kvinner i førstestilling mot 21 prosent i 1995 og det var ingen kvinner i stipendiatstillinger i 1977 mot 43 prosent i 1995. Vi kan med andre ord konstatere at økningen i andelen kvinner i enkelte stillingsgrupper innen landbruksvitenskap har vært stor i løpet av denne perioden.

Bortsett fra stillingsgruppene stipendiat hvor andelen kvinner i de senere registreringsår har vært tilnærmet lik andelen menn, kan vi konstatere at andelen kvinner i de resterende stillingsgruppene har vært lavere enn for menn gjennom hele perioden.

Tabell 3.8 Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹ i landbruksfag. Perioden 1977-1995.

Stillingsgrupper	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor ²	0	0	4	4	4	3	4	4	4	6
Førstestilling	0	2	2	0	2	5	9	14	16	21
Amanuensis	15	11	11	17	15	33	48	29	35	24
Stipendiat ³	0	9	25	18	29	36	49	48	51	43
Vitenskapelige assistenter	10	13	27	36	40	36	25	40	22	38
Eksternt finansierte	4	10	13	9	14	24	20	24	28	28
Totalt	6	8	13	13	17	21	24	25	27	25

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiater er holdt utenfor.

3.3 En sammenlikning av utviklingen i de ulike fagområdene

Vi ser at andelen kvinner totalt sett har økt innen alle fagområder. Økningen i andelen kvinner har vært størst innen fagområdene teknologi og landbruksfag i løpet av perioden 1977-1995. I 1977 og 1995 hadde fagområdet teknologi den laveste og fagområdet humaniora den høyeste andelen kvinner totalt sett.

Av professorene har andelen kvinner innen samfunnsvitenskap blitt tre ganger så stor og innen fagområdene humaniora og medisin har det skjedd mer enn en fordobling. Innen matematikk-naturvitenskap har andelen kvinner nesten fordoblet seg, mens andelen kvinnelige professorer innen teknologi har vært nokså stabil i løpet av 1977-1995. Selv om vi her ser en økning i andelen kvinnelige professorer er det viktig å påpeke at denne andelen i utgangspunktet (dvs. i 1977) var svært lav innen alle fagområder. I 1977 var andelen kvinnelige professorer lavest (null og 2 prosent) innen fagområdene landbruksfag og teknologi, og høyest innen humaniora (8 prosent). I 1995 var andelen fortsatt lavest (2 og 6 prosent) innen teknologi og landbruksfag og høyest innen humaniora (18 prosent).

Når det gjelder førstestilling har det skjedd rundt en fordobling i andelen kvinner innen fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap, matematikk-naturvitenskap og medisin i løpet av 1977-1995. I 1977 var den laveste andelen kvinner (null) i førstestilling innen landbruksfag, den høyeste (16 prosent) innen humaniora. I 1995 var den laveste andelen kvinner i førstestilling (4 prosent) innen teknologi og høyest innen samfunnsvitenskap (29 prosent).

I amanuensis-stillingene har det skjedd rundt en fordobling i andelen kvinner innen fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap, matematikk-naturvitenskap og landbruksfag. Innen medisin har andelen kvinner i amanuensisstillinger nesten blitt tredoblet og femdoblet seg innen teknologi. I 1977 hadde teknologi den laveste andelen kvinner (null) i amanuensisstillinger mot humaniora som hadde den høyeste, nærmere 30 prosent. I 1995 hadde fortsatt teknologi den laveste andelen kvinner (5 prosent) i amanuensisstillinger, mens medisin hadde den høyeste (46 prosent).

3.4 Et blikk på 1995 - forskjeller og likheter

Tabell 3.9 viser at fagområdet teknologi har den laveste andelen kvinner totalt sett i 1995, mens andelen kvinner er størst innen humaniora og samfunnsvitenskap. Videre viser tabellen at den største forskjellen i andelen kvinner innen de ulike fagområdene er innen stillingsgruppene professor, førstestilling og amanuensis.

Humaniora har den høyeste andelen kvinner i professorstilling (18 prosent), mens teknologi har den laveste (2 prosent).

Når det gjelder førstestillinger er de høyeste andelen kvinner (nær 30 prosent) innen fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap og medisin, mens andelen kvinner er lavest innen teknologi (4 prosent).

I amanuensisstillinger er den høyeste andelen kvinner innen fagområdet humaniora og medisin (henholdsvis 44 og 49 prosent). Teknologi har igjen den laveste andelen kvinner (5 prosent).

Av stipendiatene har teknologi den laveste andelen kvinner (16 prosent) mot høyest innen humaniora (over halvparten). Teknologi har også den laveste andelen kvinner (20 prosent) i stilling som vitenskapelige assistent. Samfunnsvitenskap har den høyeste (over 40 prosent).

Tabell 3.9 Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹ totalt og i alle fagområder i 1995.

Stillingsgrupper	Fagområder						
	Totalt	Hum	Sam	Mat	Tek	Med	Lan
Professor ²	9	18	12	7	2	7	6
Førstestilling	23	28	29	15	4	28	21
Amanuensis	37	44	33	18	5	49	24
Stipendiat ³	38	53	42	33	16	48	43
Vitenskapelig assistent	39	39	43	33	20	60	38
Leger	20	-	-	-	-	20	-
Eksternt finansierte	33	41	46	23	18	38	28
Totalt	27	34	32	21	11	28	25

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 3. Studentstipendiat er holdt utenfor.

4 Kvinneandeler i ulike institusjoner og sektorer

I denne delen vil vi vise antallet og andeler kvinner innen ulike institusjoner og sektorer. Først gir vi en fremstilling av hvor mange kvinner som er innen ulike institusjoner i 1995, deretter undersøker vi antall og andel kvinner i ulike stillingsgrupper innen tilsvarende institusjoner i 1995 og til slutt ser vi nærmere på hvor mange kvinner som er i ulike stillinger i ulike institusjoner i årene 1985 og 1995.

4.1 U&H-sektor i 1995

Tabell 4.1 viser at andelen kvinner i vitenskapelige stillinger i U&H-sektoren totalt sett er nær 30 prosent i 1995. Videre fremgår det av tabellen at andelen kvinner i vitenskapelige stillinger er størst innen de statlige høyskoler (34 prosent) og ved Universitetet i Tromsø (33 prosent) og lavest innen Universitetet i Trondheim (20 prosent) og ved de vitenskapelige høyskolene (23 prosent).

Tabell 4.1 Kvinner i vitenskapelige stillinger¹ i U&H-sektoren og de statlige høyskoler i 1995. Antall og prosent.

Institusjon	% kvinner	Antall kvinner
Univ. i Oslo	30	940
Univ. i Bergen	28	457
Univ. Tr.heim (inkl.NTH)	20	403
Univ. i Tromsø	33	250
Vitenskapelige høyskoler ²	23	263
Delsum: univ. og vit.høgsk.	27	2313
Statlige høyskoler	34	1329
Totalt	29	3677

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. Studentstipendiater er holdt utenfor. 2. Vitenskapelige høyskoler inkluderer universitetsstudiene på Svalbard.

4.2 Institusjoner og stillingsgrupper i 1995

I tabell 4.2 går det frem at andelen kvinner i professorstillinger, førstestillinger, amanuensis-stillinger og eksternt finansierte stillinger er høyest ved Universitetet i Oslo. Universitetet i Tromsø har den største andelen kvinner i rekrutteringsstillinger og i stillingskategorien leger.

Universitetet i Trondheim og de vitenskapelige høyskolene har den laveste andelen kvinnelige professorer. De vitenskapelige høyskolene har også den laveste andelen kvinner i førstestillinger, mens Universitetet i Trondheim har den laveste andelen kvinner når det gjelder amanuensis-stillinger og rekrutter. Universitetet i Bergen har den laveste andelen innen kategoriene legestilling og eksternt finansierte.

Tabell 4.2 Kvinner i vitenskapelige stillinger¹ i U&H-sektoren og de statlige høyskoler i 1995. Etter institusjon. Antall og prosent.

Institusjon	Stillinger							Antall kvinner totalt
	Prof. 2 %	Første e %	Aman %	Rekr. %	Leger %	Ekst.fin. %	Total %	
Univ. i Oslo	12	30	48	43	20	39	30	940
Univ. i Bergen	11	21	38	44	17	28	28	457
Univ. Tr.heim (inkl.NTH)	6	21	23	26	19	29	20	403
Univ. i Tromsø	8	27	44	52	21	30	33	250
Vit. høyskoler	6	17	31	35	-	27	23	263
Statlige høyskoler	8	20	40	31	-	30	34	1329
Totalt %	9	22	39	38	20	33	29	3642

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1. Studentstipendiater er holdt utenfor. 2. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe).

4.3 Utviklingslinjer de siste ti år

Tabell 4.3 viser at kvinner totalt sett har økt noe mer både i antall og andel innen U&H-sektoren enn innen instituttsektoren. Både i 1985 og i 1995 var antallet og andelen kvinner større innen U&H-sektoren enn innen instituttsektoren. Innenfor de ulike stillingsgruppene innen U&H-sektoren ser vi at det har vært en økning i antall og andelen kvinner innen alle stillingsgrupper. Økningen har vært størst innenfor gruppen eksternt finansierte og professor-stillinger. Her har det skjedd nesten en firedobling i antallet kvinner.

Tabell 4.3 Kvinner i vitenskapelige stillinger i U&H-sektoren¹, samt blant FoU-personalet i instituttsektoren² og næringslivet i 1985 og 1995. Etter sektor. Antall og prosent.

	År			
	1985		1995	
Sektor/Stillingsgrupper	Antall	%	Antall	%
U&H-sektor samlet	1083	18	2313	27
Professor ³	54	4	189	9
Førstestilling	147	13	351	23
Amanuensis	266	25	277	37
Rekrutteringsstilling ⁴	489	28	1073	38
Leger	52	10	134	20
Eksternt finansierte	75	18	289	33
Instituttsektor	638	13	1551	26
Næringslivet ⁵	741	13	1209	15

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.1. U&H består her av universiteter og vitenskapelige høyskoler.2.FoU-statistikk.3. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 4.Rekrutteringsstilling består her av stipendiat og vitenskapelig assistent.5. For 1985 finnes det ikke kjønnsfordelte tall. Vi viser tall fra 1989.

Tabell 4.4 viser utviklingen i andelen kvinner i ulike vitenskapelige stillinger i U&H-sektoren i ulike institusjoner i perioden 1985-1995. Når det gjelder professorene var det Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og Universitetet i Trondheim som hadde høyest andel kvinner, mens Universitetet i Tromsø hadde den laveste i 1985. I 1995 var det Universitetet i Oslo som hadde den høyeste andelen kvinner i professorstilling mot Universitetet i Trondheim og de vitenskapelige høyskoler som hadde de laveste.

Andelen kvinner i førstestilling var høyest ved Universitetet i Oslo, og lavest ved Universitetet i Trondheim i 1985. I 1995 var den høyeste andelen kvinner ved Universitetet i Oslo og den laveste andelen ved de vitenskapelige høyskolene.

I 1985 var det Universitetet i Oslo som hadde den høyeste andelen kvinner i amanuensis-stilling mot Universitetet i Trondheim som hadde den laveste. I 1995 var det fortsatt Universitetet i Oslo som hadde den høyeste andelen kvinner i amanuensis-stilling og Universitetet i Trondheim som hadde den laveste.

Tabell 4.4 Kvinner i vitenskapelige stillinger¹ i U&H-sektoren² (eksklusive statlige høyskoler) i 1985 og 1995. Etter institusjon. Antall og Prosent.

Institusjon	Stillinger							Total % kvinner	Antall kvinner totalt
	År	Prof. ₃ %	Første %	Aman. %	Rekrut %	Leger %	Ekst.fin %		
Univ. i Oslo	1985	5	17	31	35	12	27	21	473
	1995	12	30	48	43	20	39	30	940
Univ. i Bergen	1985	5	16	26	32	3	17	19	215
	1995	11	21	38	44	17	28	28	457
Univ. Tr.heim (inkl.NTH)	1985	5	5	16	17	7	13	11	156
	1995	6	21	23	26	19	29	20	403
Univ. i Tromsø	1985	1	16	28	34	9	11	21	97
	1995	8	27	44	52	21	30	33	250
Vit. høgskoler ⁴	1985	3	9	22	27	-	14	16	142
	1995	6	17	31	35	-	27	23	263
Totalt i U&H-sektoren	1985	4	13	25	28	10	18	18	1083
	1995	9	23	37	38	20	33	27	2313

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. 1.Studentstipendiater er holdt utenfor. 2. U&H består her av universiteter og vitenskapelige høyskoler. 3. Leger med hovedstilling i U&H-sektoren er inkludert i det faste vitenskapelige personalet (i første rekke professorgruppe). 4. Vitenskapelige høyskoler inkluderer universitetsstudiene på Svalbard.

5 Forskerkarrierer og karrieremønstre i ulike årskull

5.1 Innledning

Både i forskningsmeldingene og i mediasammenheng fokuseres det på kvinners nye arbeidstakerrolle. Dette er et fokus som gjør det interessant å studere kvinner og menns karriereforløp innen universitetssystemet. Finnes det ulike karrieremønstre for menn og kvinner og eventuelt hvorfor?

Vi vet at vitenskapelige karrierer vanligvis tar lang tid å bygge opp, sammenliknet med karrierer i yrkeslivet ellers. Bruker kvinner lengre tid enn menn på å nå toppen? Kan vi se noen endringer over tid ved kvinner og menns karrieremønstre? Hva kan i tilfelle ligge til grunn for eventuelle likheter eller forskjeller ved menns og kvinners karriereveier? Dette er hovedspørsmålene vi her følger opp.

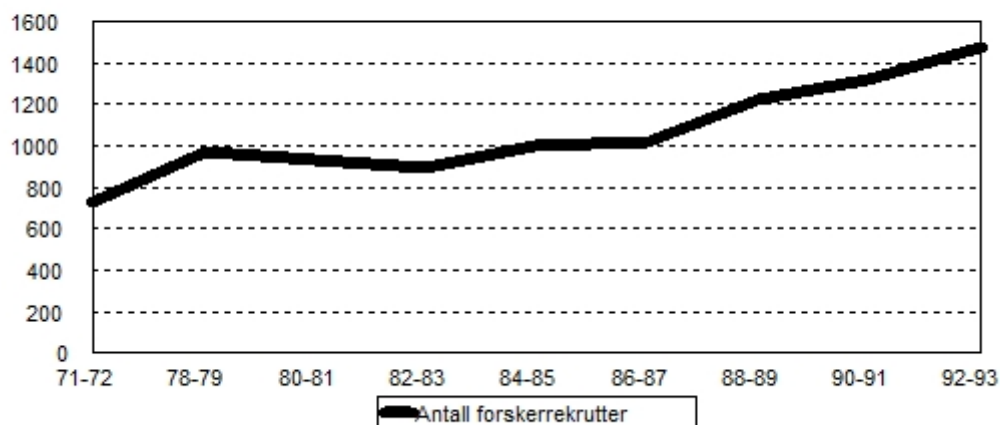
Vi analyserer de forskerrekruttene som i utgangspunktet starter sine faglige karrierer i U&H-sektoren og følger deres videre karrieremønstre. Mest oppmerksomhet er rettet mot U&H-systemet og hva som skjer der.

Dette kapitlet gir en beskrivelse av årskullene. Deretter viser vi kvinnelige og mannlige forskerrekrutters karriereveier med hovedfokus på stillingskategoriene forsker, professorstilling, førstestilling og amanuensisstilling i de tre årskullene 71-72, 80-81 og 86-87.

5.2 Beskrivelse av årskullene

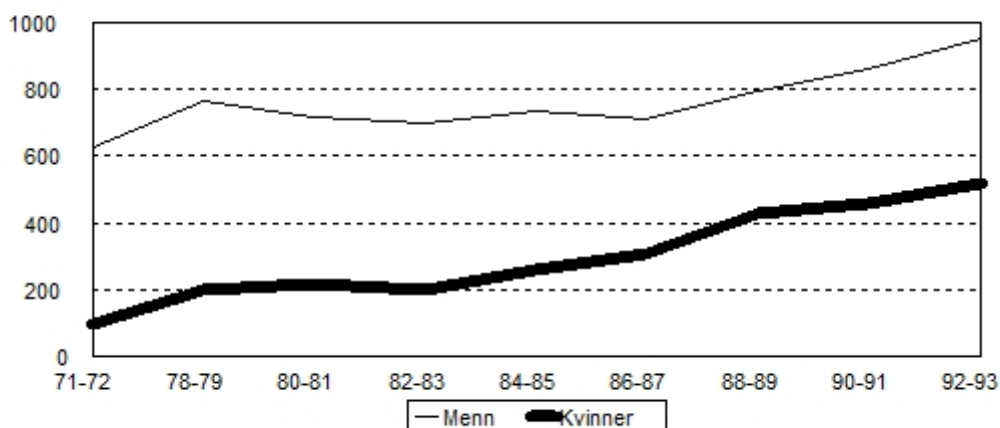
Figur 5.1 viser at det totalt sett har vært en økning i det årlige antallet nye forskerrekrutter i U&H-sektoren i perioden 1971-1993. Årskullet 71-72 i denne sektoren besto av 726 personer, mens årskullet 92-93 var 1469, omlag en dobling av antall forskerrekrutter.

Figur 5.1 Antall nye forskerrekutter i U&H-sektoren i ulike årskull. Alle fagområder.

Figur 5.2 viser nye forskerrekutter i U&H-sektoren fordelt på antallet kvinner og menn i perioden 1972-1993. Kvinner er i mindretall i alle årskull. Antallet og andelen kvinner øker i perioden. I årskullet 71-72 utgjorde kvinner 14 prosent av årskullet, mens tallet i årskullet 92-93 økte til nærmere 30 prosent.

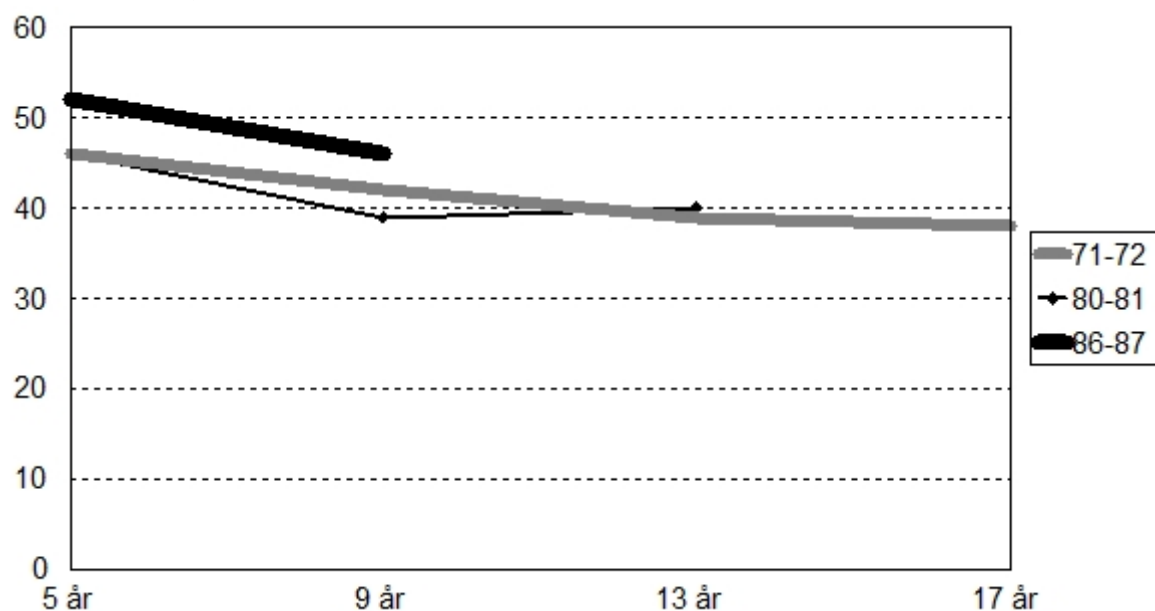
Figur 5.2 Antall nye forskerrekutter i U&H-sektoren i ulike årskull etter kjønn. Alle fagområder.

5.3 Forskerkarrierer og karriererveier: nasjonale oversikter

Figur 5.3 viser hvor mange av forskerrekruuttene som fortsetter som forskere etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Vi ser at rundt halvparten av forskerrekruuttene i alle fagområder i alle tre årskull fortsatt er forskere i U&H-sektoren og instituttsektoren etter 5 år. Andelen synker til rundt 40 prosent etter 9, 13 og 17 år.

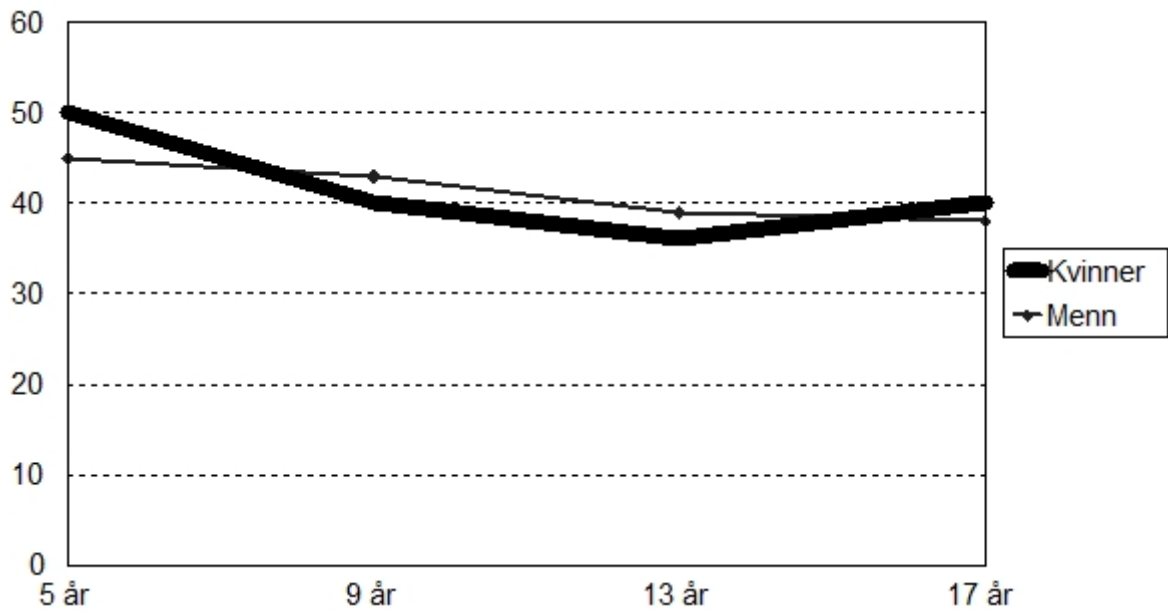
Figur 5.3 Prosentandel forskerrekruutter i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere i U&H- og institutt-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder.

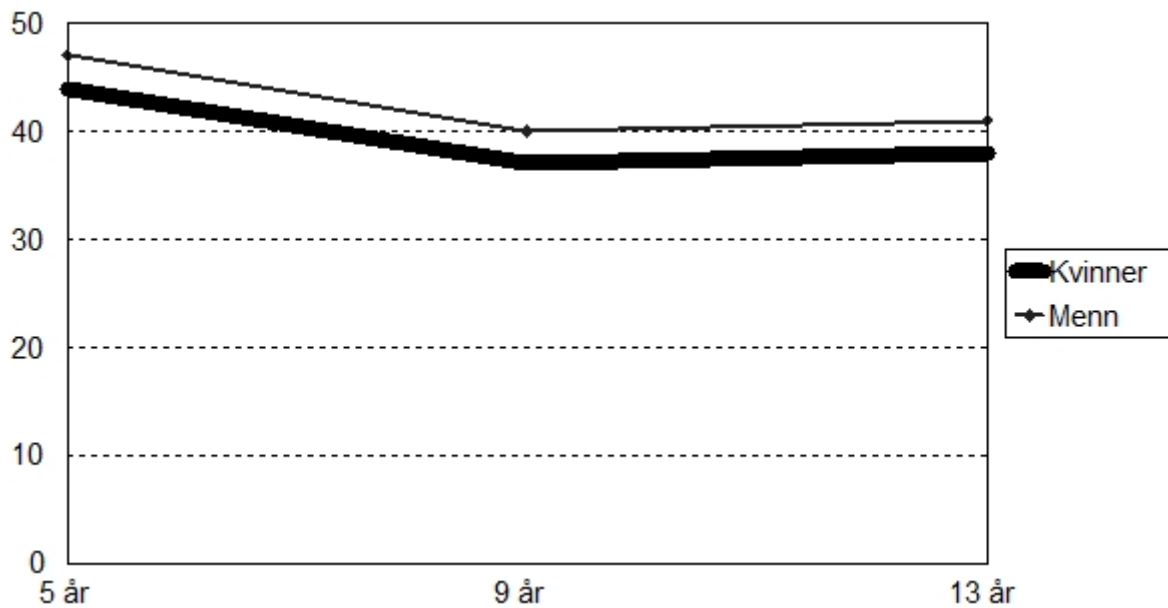
I de tre neste figurene - figur 5.4, 5.5 og 5.6 - viser vi kjønnsfordelingene. I det yngste kullet er det litt flere kvinner enn menn som er i FoU-stilling etter både 5 år og 9 år. Dette skyldes trolig at flere kvinner fortsatt er i rekrutteringsstilling. Det er generelt små forskjeller mellom menn og kvinner, og mellom de ulike årskullene. Det er ingen entydighet når det gjelder forskjellene mellom kvinner og menn. Det er med andre ord ingen tendens til at en høyere andel av de mannlige enn de kvinnelige forskningsrekruuttene som fortsetter som forskere.

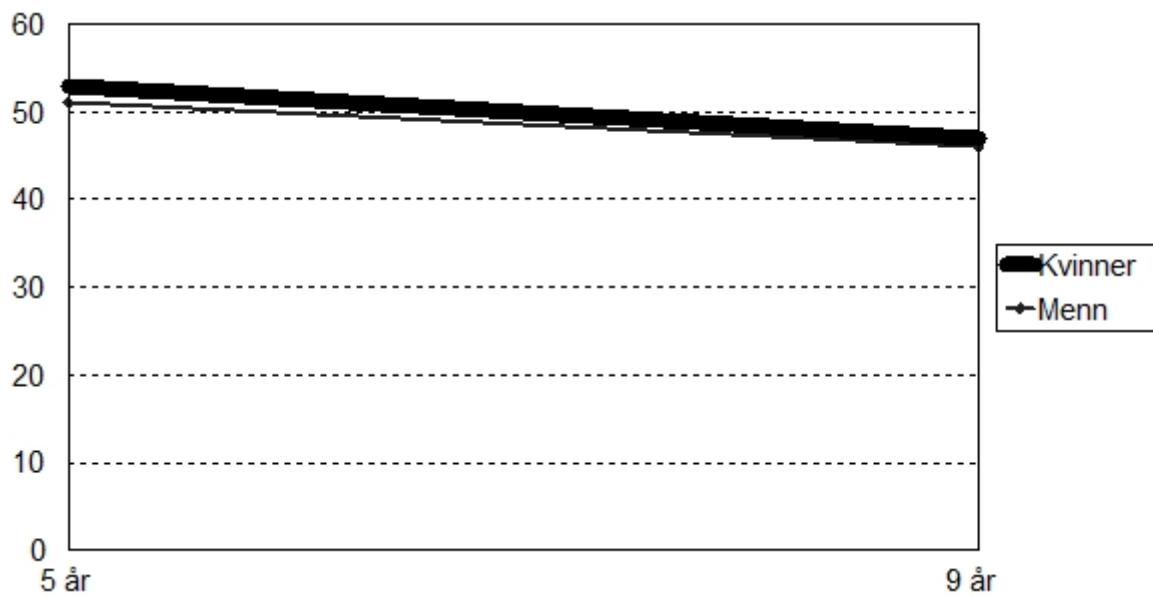
Figur 5.4 Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 71-72 som fortsatt er forskere i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.

Figur 5.5 Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 80-81 som fortsatt er forskere i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år og 13 år. Alle fagområder etter kjønn.

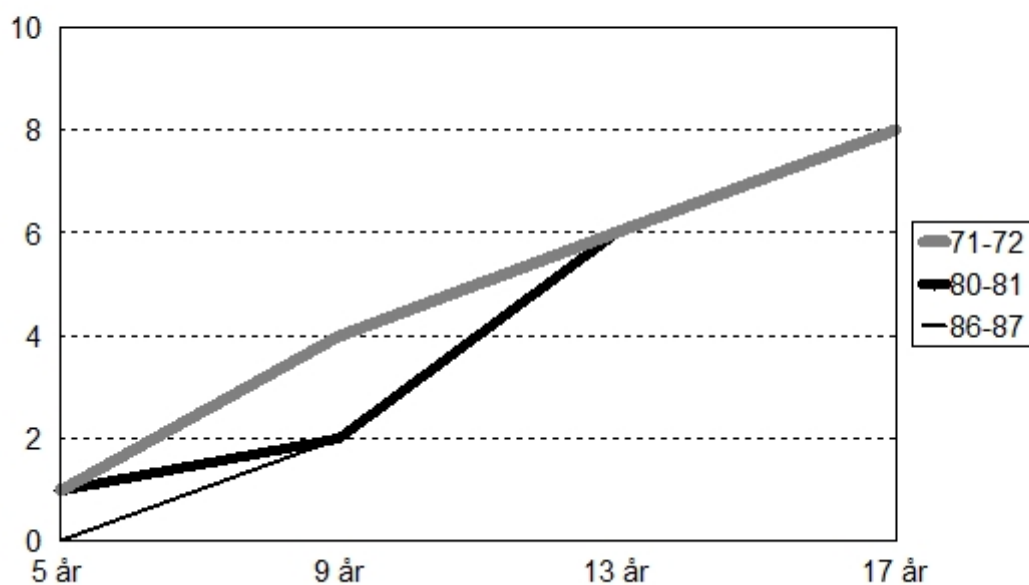
Figur 5.6 Prosentandel nye forskerrekutter i årskullet 86-87 som fortsatt er forskere i U&H- og instituttsektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder etter kjønn.

Vi har sett at det ikke er noen tendens til en høyere andel av de mannlige enn av de kvinnelige forskerrekuttene fortsetter som forskere. I de kommende figurene vil vi vise om det foreligger noen forskjell når det gjelder type stilling.

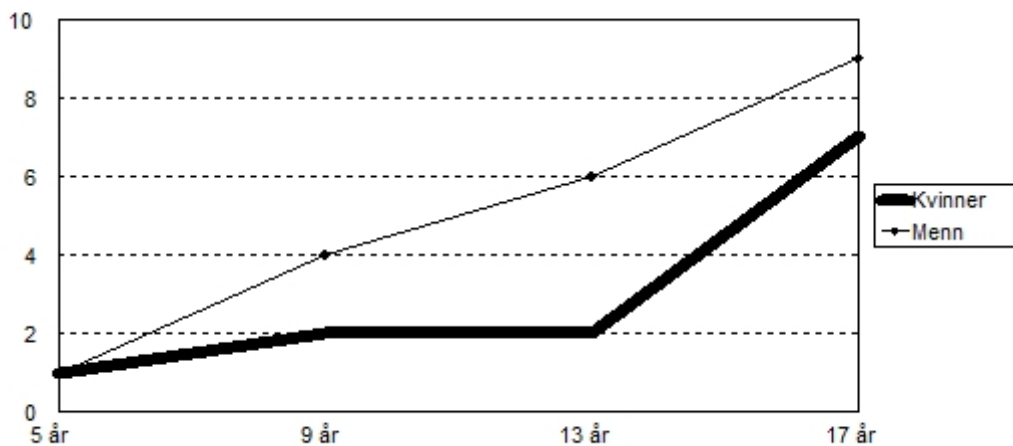
I figur 5.7 ser vi at en liten andel av alle forskerrekruertene i de tre årskullene når professorstillinger i U&H-sektoren innen de tidsrammer vi her har. Rundt 1 prosent er professorer etter 5 år, mellom 2 og 4 prosent etter 9 år, 6 prosent etter 13 år og 8 prosent etter 17 år. Det er en større andel forskerrekruert som når professor-stilling etter 9 år i årskullet 71-72 enn i de to andre årskullene.

Figur 5.7 Prosentandel nye forskerrekruert i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som er i professorstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder.

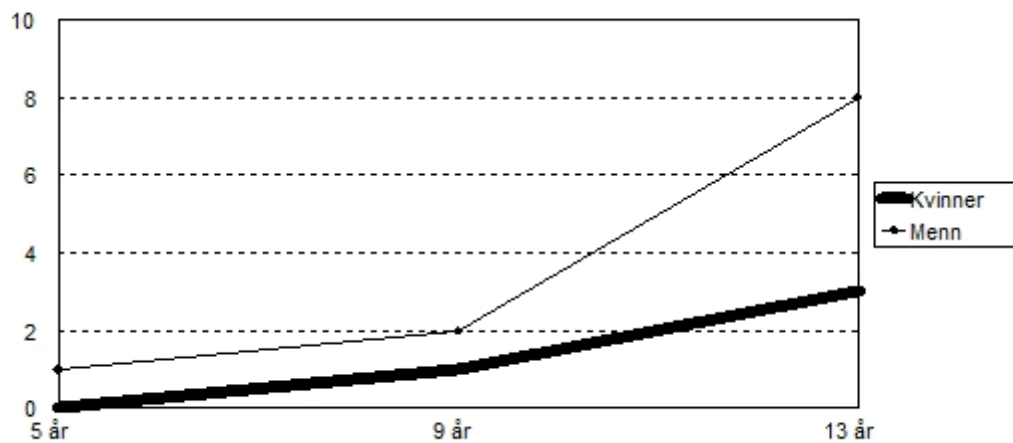

I de tre neste figurene - figur 5.8, 5.9 og 5.10 - viser vi hvor mange menn og kvinner som når professorstillinger etter 5, 9, 13 og 17 år. Vi ser at en liten andel av forskerrekruertene i alle tre årskull, både når det gjelder menn og kvinner, når professorstillinger i U&H-sektoren innen de tidsrammer vi her har. En større andel av de mannlige forskerrekruertene når professorstillinger, og det tar oftere lengre tid for kvinner enn for menn å oppnå en slik posisjon. Det er liten variasjon mellom de ulike årskullene når det gjelder andelen menn og kvinner som når professorstillinger innen de ulike tidsrammene. Blant menn er det en større økning enn for kvinner når man går fra 9 år til 13 år i forskningssystemet. Andelen kvinner øker imidlertid mer når de går fra 13 år til 17 år i forskningssystemet, men det er få kvinner (i absolutte tall) dette dreier seg om.

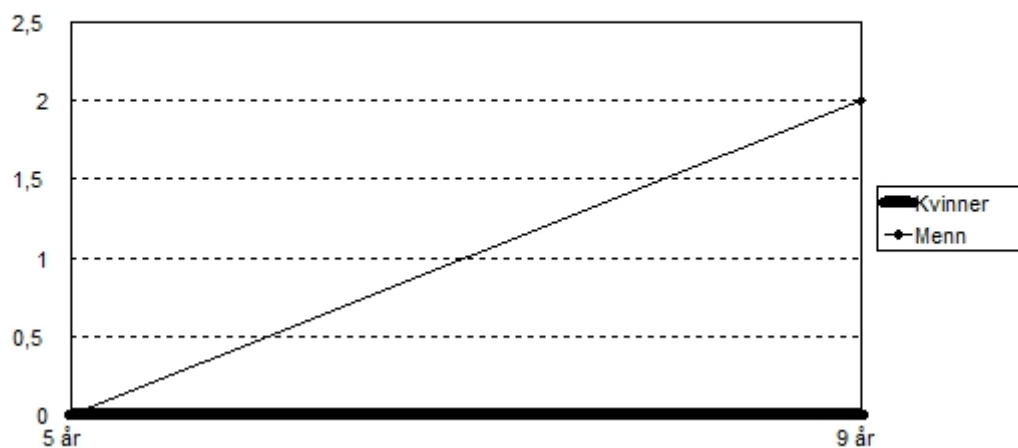
Figur 5.8 Prosentandel nye forskerrekruert i årskullet 71-72 som er i professorstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.

Figur 5.9 Prosentandel nye forskerrekutter i årskullet 80-81 som er i professorstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år . Alle fagområder etter kjønn.

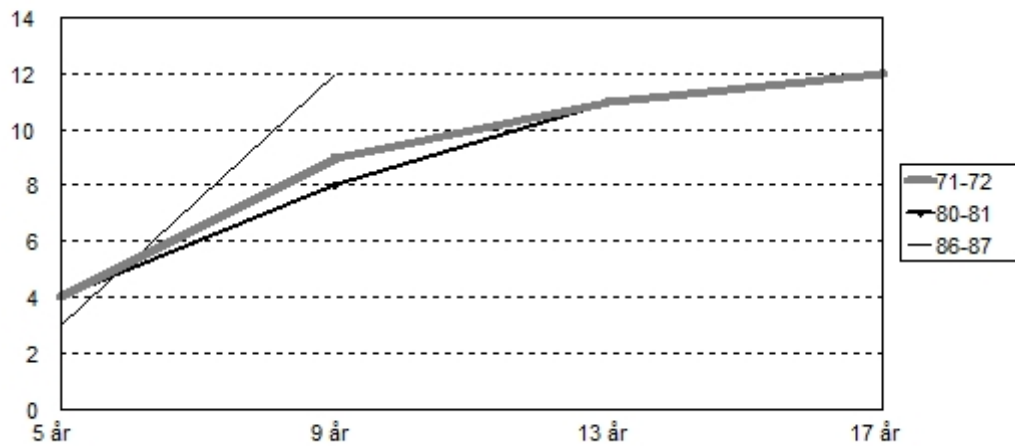

Figur 5.10 Prosentandel nye forskerrekutter i årskullet 86-87 som er i professorstilling i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder etter kjønn.

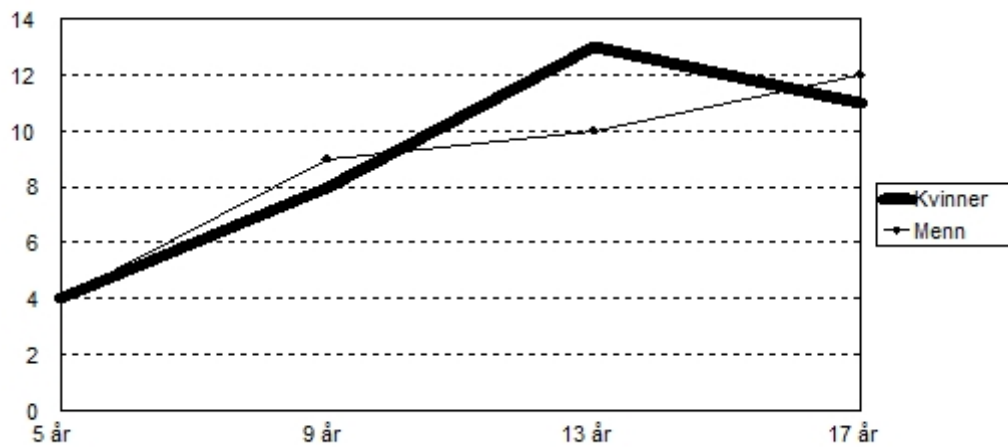
I figur 5.11 ser vi at en liten andel av alle forskerrekruertene i de tre årskullene når førstestilling i U&H-sektoren innen de tidsrammer vi her har. Rundt 4 prosent er i førstestilling etter 5 år, mellom 2 og 9 prosent etter 9 år, 11 prosent etter 13 år og 12 prosent etter 17 år. Det er forskjell mellom årskullene. En høyere andel forskerrekruertene når førstestilling og når den raskere i årskullet 86-87 enn i de to andre årskullene.

Figur 5.11 Prosentandel nye forskerrekruertene i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som er i førstestilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder.

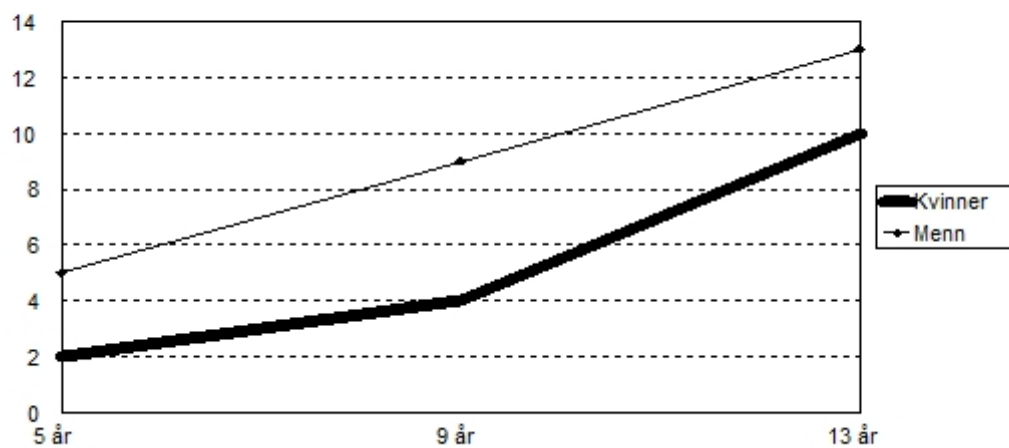

Av figurene 5.12, 5.13 og 5.14 ser vi at andelen menn og kvinner som når førstestillinger innen de ulike tidsrammene varierer noe innen de ulike årskullene. Det tar forholdsvis lang tid for både menn og kvinner å nå førstestillinger. Vi kan konstatere at andelen kvinner og menn som når førstestillinger i forskningssystemet gjennomgående ikke er så ulike. Ulikheten går på at flere menn oppnår førstestilling tidligere (etter 9 år) enn kvinner.

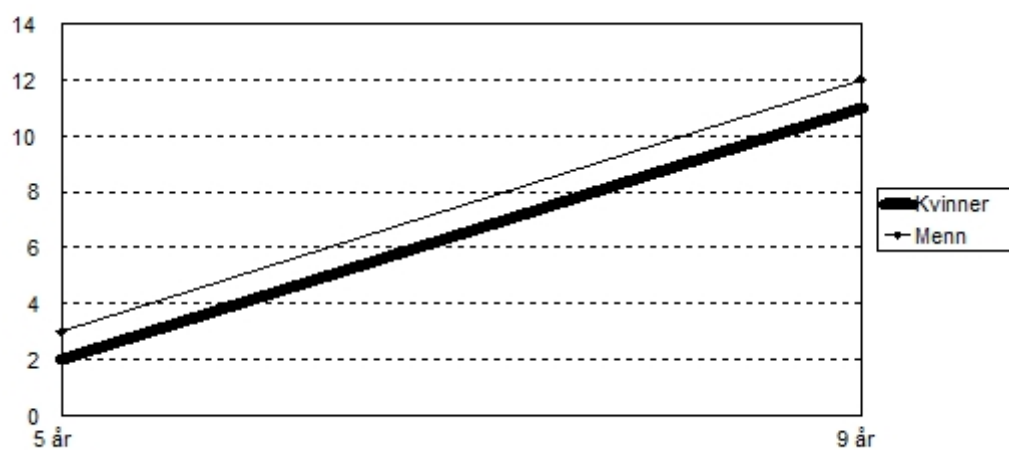
Figur 5.12 Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 71-72 som er i førstestilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.

Figur 5.13 Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 80-81 som er i førstestilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år. Alle fagområder etter kjønn.

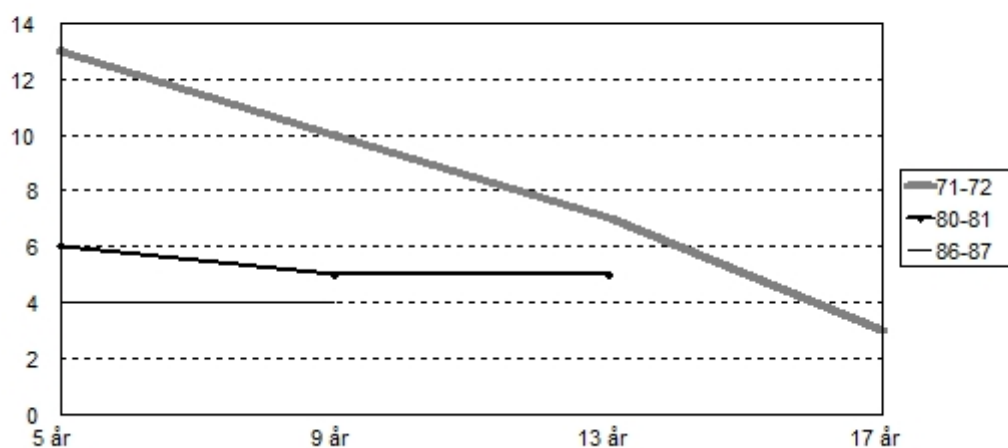
Figur 5.14 Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 86-87 som er i førstestilling i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder etter kjønn.

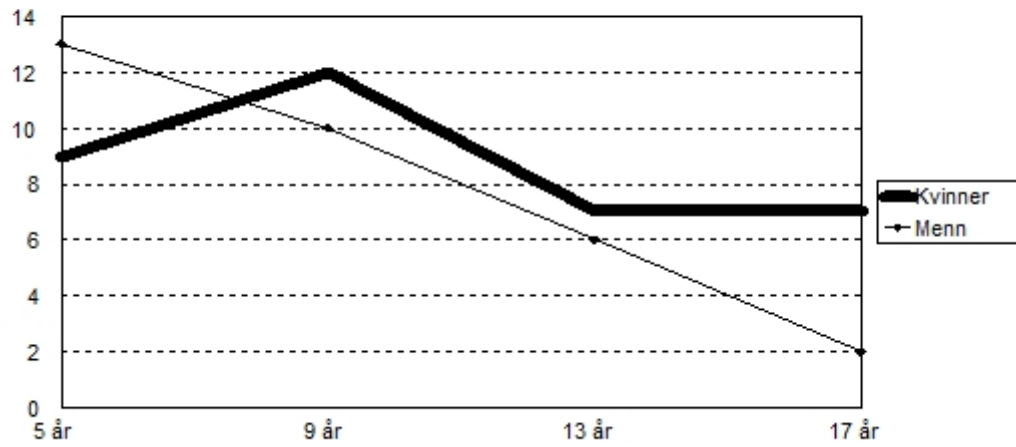
I figur 5.15 ser vi at en liten andel av alle forskerrekruertene i de tre årskullene går inn i amanuensisstilling. Andelen som går inn i amanuensisstilling varierer mellom de ulike årskullene, den er lavere for de ferskeste årskullene. Mellom 4 og 13 prosent er i amanuensisstilling etter 5 år, mellom 4 og 10 prosent etter 9 år, mellom 5 og 7 prosent etter 13 år. Det at andelen i amanuensisstillinger er lavere i de eldste årskullene skyldes først og fremst omgjøringen av stillingsstrukturen.

Figur 5.15 Prosentandel nye forskerrekruertene i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som er i amanuensisstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder.

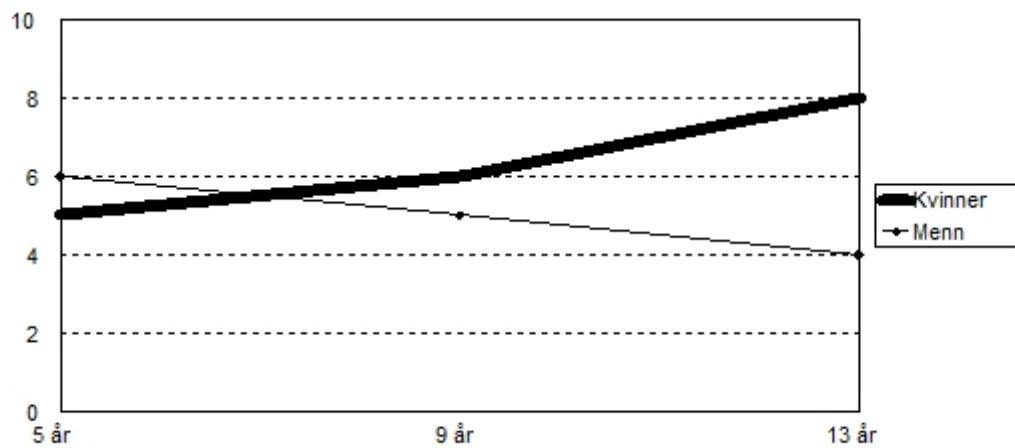

I de tre neste figurene - figur 5.16, 5.17 og 5.18 - ser vi at en liten andel av forskerrekruertene i alle årskull, både når det gjelder menn og kvinner, går til amanuensisstillinger i U&H-sektoren. Hovedtrekket er at flere menn blir fortere amanuensis enn kvinner. Dessuten forlater menn amanuensisstillingen tidligere enn kvinnene. Årsaken til dette er trolig at menn rykker opp i karrierestigen - til førstestillinger og professorstillinger.

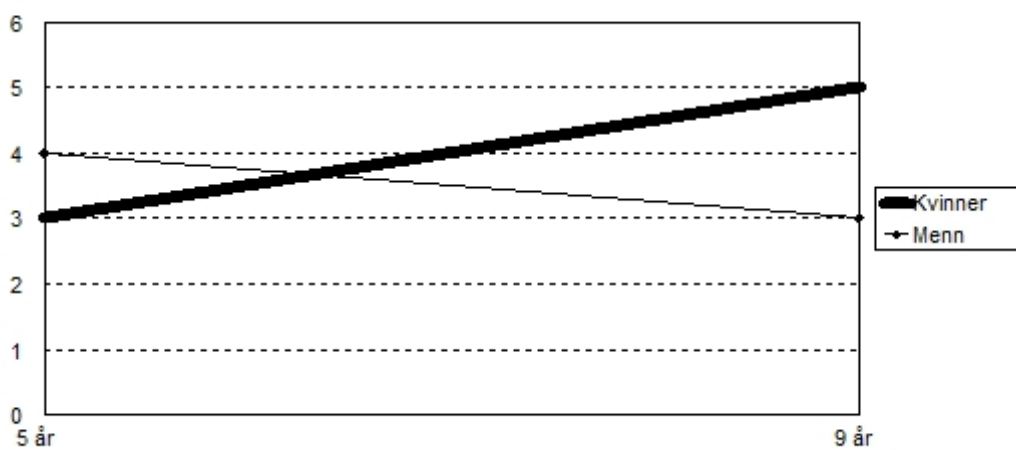
Figur 5.16 Prosentandel nye forskerrekutter i årskullet 71-72 som er i amanuensisstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.

Figur 5.17 Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 80-81 som er i amanuensisstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.

Figur 5.18 Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 86-87 som er i amanuensisstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.

5.4 Sammenlikning av karriereveier

Tabell 5.1 viser totalbildet av karriereveiene for årskullet 1971-72, slik vi kan registrere det. Andelen forskerrekrutter i årskullet 71-72 som når professor-stilling og første-stilling øker mest når man går fra 5 år til 9 år i forskningssystemet. Etter 17 år i forskningssystemet er 8 prosent av forskerrekruttene professorer og 12 prosent i førstestilling. Et annet mønster framkommer når det gjelder amanuensis-stilling. Her er en økning i andelen forskerrekrutter som når amanuensis-stillinger fra 5 til 9 år, og en nedgang i andelen fra 9 år og utover. Årsaken til nedgangen skyldes trolig faglige opprykk.

Tabell 5.1 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder .

Stilling	Antall år			
	5 år	9 år	13 år	17 år
Professorer	1	4	6	8
Førstestilling	4	9	11	12
Amanuensis	13	10	7	3
Stipendiater	7	2	1	0
Vit.assistenter	11	2	1	0
Leger	1	1	1	1
Eksternt finansierte	2	3	3	2
Administrativt personale	1	1	1	1
Institutt sektoren	8	12	12	13
Annet	52	56	59	59
Total	100	99	102	99
N	726	726	726	726

Kilde: NIFU's forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Hovedtrekket i tabell 5.2 er at en større andel menn går inn i faste stillinger og gjør forttere karriere enn kvinner. En større andel kvinner strekker rekrutteringsperioden, og en større andel menn går inn i instituttsektoren enn kvinner.

Tabell 5.2 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 71-72 som er i ulike stillinger i instituttsektoren og i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.

Kjønn	Antall år							
	Menn				Kvinner			
Stilling	5 år	9 år	13 år	17 år	5 år	9 år	13 år	17 år
Professorer	1	4	6	9	1	2	2	7
Førstestilling	4	9	10	12	4	8	13	11
Amanuensis	13	10	6	2	9	12	7	7
Stipendiater	6	2	1	0	9	2	2	1
Vit.assistenter	9	1	1	0	24	6	3	2
Leger	1	2	1	1	0	0	0	0
Eksternt finan.	2	2	2	2	2	5	3	2
Adm. pers.	1	1	2	1	0	0	0	1
Institutt sektoren	9	13	13	13	2	5	6	11
Annet	53	55	58	59	49	60	64	58
Total	100	100	101	98	100	100	100	100
N	626	626	626	626	100	100	100	100

Kilde: Personalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 5.3 viser at andelen forskerrekutter i årskullet 80-81 som når professorstilling øker mest når man går fra 9 år til 13 år. Andelen som når førstestillinger øker mest fra 5 år til 9 år, mens andelen som når amanuensis-stilling holder seg på mellom 5 og 6 prosent hvert av årene.

Tabell 5.3 Prosentandel nye forskerrekutter¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år . Alle fagområder .

Stilling	Antall år		
	5 år	9 år	13 år
Professorer	1	2	6
Førstestilling	4	8	11
Amanuensis	6	5	5
Stipendiater	10	3	1
Vit.assistenter	12	1	0
Leger	1	3	2
Eksternt finansierte	4	7	4
Adm. pers.	1	0	1
Institutt sektoren	8	12	11
Annet	53	60	59
Total	101	102	100
N	932	932	932

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Hovedmønsteret i tabell 5.4 er mye det samme som for årskullet nesten ti år tidligere (dvs. årskullet 71-72). Flere menn går inn i faste stillinger og gjør raskere karriere enn kvinner, mens kvinnene strekker stipendiatperioden. Andelen kvinner og menn som går inn i instituttsektoren er tilnærmet lik i alle registeringsår.

Tabell 5.4 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år. Alle fagområder etter kjønn.

Kjønn	Antall år					
	Menn			Kvinner		
Stilling	5 år	9 år	13 år	5 år	9 år	13 år
Professorer	1	2	8	0	1	3
Førstestilling	5	9	12	2	4	10
Amanuensis	6	5	4	5	6	8
Stipendiater	10	3	1	13	6	3
Vit.assistenter	11	1	0	16	1	0
Leger	2	3	2	1	1	1
Eksternt finansierte	4	6	5	2	8	3
Adm. pers.	0	0	1	1	2	2
Institutt sektoren	8	12	11	7	11	10
Annet	52	59	59	53	61	60
Total	100	101	102	101	101	100
N	716	716	716	216	216	216

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 5.5 viser at andelen forskerrekutter i årskullet 86-87 som går over i førstestilling etter 9 år er noe høyere enn i tidligere årskull. Noe av årsaken til dette kan være at flere forskerrekutter i nyere årskull befinner seg i doktorgradsfasen og at doktorgrad automatisk gir opprykk til førstestillingskompetanse.

Tabell 5.5 Prosentandel nye forskerrekutter¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder .

Stilling	Antall år	
	5 år	9 år
Professor	0	2
Førstestilling	3	12
Amanuensis	4	4
Stipendiat	23	3
Vit.assistent	2	1
Leger	3	3
Eksternt finansiert	7	7
Adm. pers.	1	2
Instituttsektoren	10	13
Annet	47	53
Total	100	100
N	1018	1018

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 5.6 viser tilsvarende mønstre for kull 86-87 som i årskullene 71-72 og 80-81. Flere menn går inn i faste stillinger og de gjør raskere karriere enn kvinner. Flere kvinner strekker rekrutteringsperioden. Flere menn enn kvinner går inn i instituttsektoren.

Tabell 5.6 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder etter kjønn.

Kjønn	Antall år			
	Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	2	-	1
Førstestilling	3	12	2	10
Amanuensis	4	3	3	5
Stipendiat	19	2	32	5
Vitensk.ass	2	1	3	2
Lege	3	4	2	2
Eksternt finansierte	8	6	4	8
Adm. pers.	1	3	1	1
Instituttsektoren	11	13	8	13
Annet	48	53	45	52
Total	99	99	100	99
N	709	709	309	309

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

5.5 Oppsummering

Vi har sett en økning totalt sett i det årlige antallet nye forskerrekrutter i U&H-sektoren i perioden 1971-1993 og at kvinner er i mindretall i alle årskull. Rundt halvparten av alle forskerrekruttene i alle fagområder i alle tre årskull fortsetter som forskere etter 5 år, mens andelen synker til rundt 40 prosent etter 9, 13 og 17 år. Videre er det ingen tendens til at en høyere andel av de mannlige enn de kvinnelige forskerrekruttene fortsetter som forskere. En liten andel, både når det gjelder de mannlige og kvinnelige forskerrekruttene, når professorstilling. Av de som når professorstilling er andelen menn større enn for kvinner, og det tar oftere lengre tid for kvinner enn for menn å nå en slik posisjon. Det tar forholdsvis lang tid for både menn og kvinner å nå førstestillinger, men en større andel menn oppnår førstestilling tidligere enn kvinner. Videre har vi sett at flere menn blir fortere amanuensis enn kvinner og at menn forlater amanuensisstillingen tidligere enn kvinnene.

6 Forskerkarrierer i ulike

fagområder

6.1 Innledning

I denne delen vil vi undersøke om det eksisterer forskjeller i forskerkarrierene innen og mellom de ulike fagområdene. Først vil vi fokusere på hvor mange som fortsetter som forskere innen de ulike fagområdene i U&H- og instituttsektoren. I kapittel 7 viser vi mer detaljert hvordan forskerrekruuttene beveger seg i stillingshierarkiet og undersøker hvor lang tid det tar for kvinner og menn å nå ulike posisjoner innen de ulike fagområdene.

6.2 Forskerkarrierer i de ulike fagområdene

Humaniora

Tabell 6.1 viser at nærmere 60 prosent av alle forskerrekruuttene fortsetter som forskere etter 5 og 9 år i årskullene 71-72 og 86-87, andelen er en god del lavere i årskullet 80-81.

Tabell 6.1. Nye forskerrekruutter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Humaniora. Antall og prosentandel.

	Antall år					
	Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
Kull	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	67	100	61	61	61	64
80-81	98	100	42	39	48	
86-87	82	100	61	57		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10, år, 14 år og 18 år.

Samfunnsvitenskap

I tabell 6.2 ser vi at andelen forskerrekrutter som fortsetter som forskere innen samfunnsvitenskap er noe lavere enn innen humaniora. Noe over 40 prosent fortsetter som forskere etter 5 år, rundt 40 prosent etter 9 år og rundt 35 prosent etter 13 og 17 år.

Tabell 6.2. Nye forskerrekrutter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Samfunnsvitenskap. Antall og prosentandel.

Ant. år	Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	159	100	43	40	38	36
80-81	199	100	46	35	37	
86-87	213	100	51	46		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10, år, 14 år og 18 år.

Matematikk-naturvitenskap

I tabell 6.3 går det frem at noe over halvparten av forskerrekruttene fortsetter som forskere etter 5 år og nær halvparten etter 9 år bortsett fra årskull 80-81. Etter 13 år har andelen sunket til henholdsvis 39 og 45 prosent, og til 43 prosent etter 17 år.

Tabell 6.3. Nye forskerrekrutter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Matematikk-naturvitenskap. Antall og prosentandel.

Ant. år	Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	221	100	55	49	45	44
80-81	277	100	50	42	39	
86-87	362	100	54	47		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10, år, 14 år og 18 år.

Teknologi

Tabell 6.4 viser at andelen forskerrekruiter som fortsetter som forskere innen teknologi er lavere enn innen de foregående fagområdene. Etter 5 år ser vi at andelen varierer mellom 27 prosent til nær 40 prosent. Etter 9 år er det rundt 30 prosent som fortsetter som forskere. Etter 13 år er det mellom rundt 20 og 30 prosent.

Tabell 6.4. Nye forskerrekruiter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere³ i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Teknologi. Antall og prosentandel.

Ant. år	Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
	Ant.	%	%	%	%	%
Kull						
71-72 ³	134	100	27	26	17	16
80-81	151	100	35	33	31	
86-87	161	100	37	29		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruiter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10, år, 14 år og 18 år.

Medisin

Tabell 6.5 viser at rundt 55 prosent av alle forskerrekruittene fortsettere som forskere etter 5 år, rundt halvparten etter 9 og 13 år. Årskullet 80-81 ligger lavere enn de to andre.

Tabell 6.5. Nye forskerrekruiter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Medisin. Antall og prosentandel.

Ant. år	Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
	Ant.	%	%	%	%	%
Kull						
71-72 ³	121	100	56	49	47	51
80-81	161	100	53	44	47	
86-87	163	10	60	49		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruiter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10, år, 14 år og 18 år.

Landbruksfag

Tabell 6.6 viser at andelen forskerrekrutter som fortsetter som forskere varierer mellom de tre årskullene. Etter 5 år varierer andelen mellom 35 prosent til rundt 60 prosent.

Tabell 6.6. Nye forskerrekrutter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Landbruksfag. Antall og prosentandel.

Ant. år	Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	23	100	35	26	26	30
80-81	46	100	59	52	46	
86-87	36	100	61	50		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10, år, 14 år og 18 år.

6.3 Forskerkarrierer i de ulike fagområdene etter kjønn

Humaniora

Tabell 6.7 viser at andelen kvinner som fortsetter som forskere er større enn for menn i årskullet 71-72. I årskullet 80-81 er andelen menn større. I det yngste årskullet er det ingen entydighet i mønsteret.

Tabell 6.7. Nye forskerrekutter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Humaniora etter kjønn. Antall og prosentandel.

		Antall år					
		Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
Kull	Kjønn	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	Menn	51	100	59	57	59	61
	Kvinner	16	100	69	75	69	75
80-81	Menn	61	100	48	46	53	
	Kvinner	37	100	32	27	41	
86-87	Menn	44	100	59	61		
	Kvinner	38	100	63	53		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10 år, 14 år og 18 år.

Samfunnsvitenskap

Tabell 6.8 viser at i det yngste årskullet er det en større andel menn enn kvinner fortsetter som forskere. Årskullet 80-81 skiller seg ut med en høyere andel kvinner enn menn fortsetter som forskere.

Tabell 6.8. Nye forskerrekutter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Samfunnsvitenskap etter kjønn. Antall og prosentandel.

		Antall år					
		Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
Kull	Kjønn	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	Menn	140	100	45	41	39	36
	Kvinner	19	100	26	32	26	32
80-81	Menn	142	100	44	33	35	
	Kvinner	57	100	51	40	40	
86-87	Menn	125	100	50	49		
	Kvinner	88	100	51	42		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10 år, 14 år og 18 år.

Matematikk-naturvitenskap

Tabell 6.9 viser at en høyere andel menn enn kvinner fortsetter som forskere i de to eldste årskullene. Andelen kvinnelige forskerrekruiter som fortsetter som forskere er høyere enn for menn i årskullet 86-87.

Tabell 6.9. Nye forskerrekruiter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Matematikk-naturvitenskap etter kjønn. Antall og prosentandel.

		Antall år					
		Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
Kull	Kjønn	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	Menn	185	100	55	51	48	47
	Kvinner	36	100	53	36	31	31
80-81	Menn	229	100	50	43	42	
	Kvinner	48	100	48	38	27	
86-87	Menn	265	100	53	46		
	Kvinner	97	100	55	49		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruiter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10, år, 14 år og 18 år.

Teknologi

Tabell 6.10 viser et tilsvarende mønster som innen medisin. Flere menn fortsetter som forskere i årskull 80-81 og forskjellen mellom menn og kvinner er her større enn innen de andre fagområdene. Andelene, både for menn og kvinner, som fortsetter som forskere innen teknologi er lavere enn i de andre fagområdene. Det må også påpekes at antallet kvinner er svært lavt.

Tabell 6.10. Nye forskerrekruiter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Teknologi etter kjønn. Antall og prosentandel.

		Antall år					
		Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
Kull	Kjønn	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	Menn	131	100	27	27	18	16
	Kvinner	3	100	-	-	-	-
80-81	Menn	139	100	37	34	32	
	Kvinner	12	100	8	25	17	
86-87	Menn	143	100	37	28		
	Kvinner	18	100	33	33		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruiter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10 år, 14 år og 18 år.

Medisin

Av tabell 6.11 går det frem at andelen kvinner og menn som fortsetter som forskere varierer mellom de tre årskullene. Det er ikke noe entydig mønster som fremkommer.

Tabell 6.11. Nye forskerrekrutter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Medisin etter kjønn. Antall og prosentandel.

		Antall år					
		Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
Kull	Kjønn	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	Menn	95	100	56	53	51	54
	Kvinner	26	100	58	35	35	42
80-81	Menn	115	100	55	48	47	
	Kvinner	46	100	48	33	45	
86-87	Menn	109	100	57	46		
	Kvinner	54	100	65	56		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10, år, 14 år og 18 år.

Landbruksfag

Tabell 6.12 viser ingen entydige kjønnsforskjeller. I årskullet 80-81 er andelen kvinner som fortsetter som forskere større enn for menn. I årskullet 86-87 er det motsatt, andelen menn er større enn for kvinner.

Tabell 6.12. Nye forskerrekruiter¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Landbruksfag etter kjønn. Antall og prosentandel.

		Antall år					
		Startår		5 år	9 år	13 år	17 år
Kull	Kjønn	Ant.	%	%	%	%	%
71-72 ³	Menn	23	100	35	26	26	30
	Kvinner	0	100	-	-	-	-
80-81	Menn	39	100	53	50	43	
	Kvinner	16	100	69	56	50	
86-87	Menn	22	100	77	64		
	Kvinner	14	100	36	29		

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruiter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren. 3. Antall år for kull 71-72 er 6 år, 10 år, 14 år og 18 år.

6.4 Oppsummering

Vi har her sett at nærmere 60 prosent av alle forskerrekruittene fortsetter som forskere etter 5 og 9 år innen humaniora. Andelen er noe lavere innen samfunnsvitenskap. Innen matematikk-naturvitenskap og medisin går det frem at rundt halvparten av forskerrekruittene fortsetter som forskere etter 5 og 9 år, mens andelen innen teknologi er lavere enn innen de tre nevnte fagområder. Innen landbruksfag varierer andelen som fortsetter som forskere etter 5 år i de tre årskullene fra 35 til 60 prosent.

Vi har videre sett at andelen menn og kvinner fortsetter som forskere innen humaniora og samfunnsvitenskap varierer i de tre årskullene. Innen matematikk-naturvitenskap fortsetter en høyere andel menn enn kvinner som forskere i de to eldste årskullene, mens andelen kvinner er større enn for menn i årskullet 86-87. Innen teknologi og medisin ser vi at andelen kvinner og menn som fortsetter som forskere varierer mellom de tre årskullene, og i landbruksfag ser vi ingen entydige kjønnsforskjeller.

7 Karriereveier i ulike fagområder for kvinner og menn

7.1 Innledning

I denne delen vil vi undersøke om det eksisterer forskjeller i karriereveiene innen og mellom de ulike fagområdene. Her vil vi vise hvordan forskerrekruuttene beveger seg i stillingshierarkiet og undersøke hvor lang tid det tar for kvinner og menn å nå ulike posisjoner innen de ulike fagområdene.

7.2 Karriereveier i ulike fagområder

Humaniora

Hovedtrekket i tabell 7.1 er at mange av forskerrekruuttene i årskullet 71-72, både blant menn og kvinner, går inn i faste stillinger. Andelen menn er imidlertid høyere enn kvinner i alle registreringsår. Det tar ofte også kortere tid for menn å nå faste stillinger. Rundt halvparten av de mannlige forskerrekruuttene er i faste stillinger etter 13 og 17 år, mot rundt 40 prosent av kvinnene etter 13 år og 50 prosent etter 17 år. Andelen kvinner er større blant de eksternt finansierte etter 9 og 13 år enn menn. En større andel kvinner fortsetter å være forskerrekruutter og er det lenger enn menn. Flere kvinner går inn i instituttsektoren.

Tabell 7.1 Prosentandel nye forskerrekruutter¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Humaniora etter kjønn.

Kjønn	Antall år							
	Menn				Kvinner			
Stilling	5 år	9 år	13 år	17 år	5 år	9 år	13 år	17 år
Professor	2	10	12	16	6	13	6	6
Førstestilling	6	20	24	29	0	6	19	31
Amanuensis	18	18	14	6	19	25	13	13
Stipendiat	18	2	0	0	6	0	0	0
Vit. assistent	10	0	0	0	25	6	6	0
Ekst. finan.	0	0	2	2	0	6	6	0
Administrativ	2	4	4	4	0	0	0	0
Instituttsektor	6	8	8	8	13	19	19	25
Annet	39	39	37	35	31	25	31	25
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
N	51	51	51	51	16	16	16	16

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.2 viser at flere menn går inn i faste stillinger og bruker kortere tid enn kvinner i årskullet 80-81. Andelen menn og kvinner som går inn i faste stillinger er lavere i alle registeringsår for årskullet 80-81 enn nesten ti år tidligere. Vi ser her at også menn strekker rekrutteringsperioden. Andelen kvinner som går inn i instituttsektoren er også i dette årskullet større enn blant menn.

Tabell 7.2 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Humaniora etter kjønn.

Kjønn	Antall år					
	Menn			Kvinner		
Stilling	5 år	9 år	13 år	5 år	9 år	13 år
Professor	0	0	13	0	0	3
Førstestilling	8	18	21	0	3	11
Amanuensis	3	12	8	5	11	11
Stipendiat	15	0	2	11	3	3
Vit.assistent	16	3	2	8	0	0
Eksternt finansiert	3	12	5	8	5	5
Administrativt pers.	3	0	2	3	8	5
Instituttsektoren	2	2	3	3	5	8
Annet	49	54	44	62	65	54
Total	100	100	100	100	100	100
N	61	61	61	37	37	37

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.3 viser at forskjellen i andelen menn og kvinner som er i faste stillinger i årskullet 86-87 har sunket i forhold til de to andre årskullene. Andelen menn som går inn i faste stillinger er, som fem år tidligere, fortsatt noe større. En større andel kvinner er i forskerrekruttstillinger etter 5 og 9 år. Flere menn enn kvinner går inn i eksterne stillinger og inn i instituttsektoren.

Tabell 7.3 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Humaniora etter kjønn.

Kjønn	Antall år			
	Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	5	9	0	0
Førstestilling	7	27	5	24
Amanuensis	0	2	5	8
Stipendiat	27	2	40	13
Vit.assistent	0	0	3	3
Eksternt finansiert	16	11	5	5
Administrativt pers.	2	11	0	3
Instituttsektoren	5	9	3	0
Annet	39	27	39	45
Total	100	100	100	100
N	44	44	38	38

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Samfunnsvitenskap

Hovedtrekkene i tabell 7.4 er at flere menn enn kvinner er i faste stillinger etter 5, 9 og 13 år, og at flere kvinner er i fast stilling etter 17 år. Kvinner fortsetter å være stipendiater lenger enn menn. Flere menn går inn i eksterne stillinger, administrative stillinger og i instituttsektoren. I dette årskullet har bare menn blitt professorer.

Tabell 7.4 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Samfunnsvitenskap etter kjønn.

Kjønn	Antall år							
	Menn				Kvinner			
Stilling	5 år	9 år	13 år	17 år	5 år	9 år	13 år	17 år
Professor	1	4	6	9	0	0	0	0
Førstestilling	2	7	10	14	0	5	5	11
Amanuensis	26	19	11	2	21	16	11	16
Stipendiat	6	1	0	0	5	5	5	0
Vit.assistent	5	0	0	0	0	0	0	0
Eksternt finansiert	1	2	3	1	0	0	0	0
Administrativt pers.	1	2	2	1	0	0	0	0
Instituttsektoren	4	9	9	10	0	5	5	5
Annet	54	57	59	63	74	68	74	68
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
N	140	140	140	140	19	19	19	19

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.5 viser at flere menn går inn i faste stillinger etter 5 og 9 år. I motsetning til nesten ti år tidligere (dvs. årskull 71-72), er flere kvinner enn menn i faste stillinger etter 13 år. Flere kvinner enn menn går inn i instituttsektoren, i motsetning til nesten ti år tidligere. I dette årskullet er det omtrent bare menn i professorstilling.

Tabell 7.5 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år. Samfunnsvitenskap etter kjønn.

Kjønn	Antall år					
	Menn			Kvinner		
Stilling	5 år	9 år	13 år	5 år	9 år	13 år
Professor	1	2	6	0	2	0
Førstestilling	1	9	14	4	5	16
Amanuensis	13	7	5	2	7	16
Stipendiat	10	3	1	11	11	2
Vit.assistent	7	1	0	19	0	0
Eksternt finansiert	2	3	4	2	5	2
Administrativt pers.	0	1	2	2	0	2
Instituttsektoren	9	8	6	14	14	7
Annet	56	66	63	47	56	56
Total	100	100	100	100	100	100
N	142	142	142	57	57	57

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.6 viser at flere menn enn kvinner er i faste stillinger etter 5 år. Etter 9 år er det nesten like mange menn og kvinner som går inn i faste stillinger. En større andel kvinner er forskerrekrutter. Nesten like mange menn og kvinner går inn i eksterne stillinger. Flere menn går inn i instituttsektoren.

Tabell 7.6 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Samfunnsvitenskap etter kjønn.

Kjønn	Antall år			
	Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	3	0	0
Førstestilling	6	14	0	14
Amanuensis	14	11	6	6
Stipendiat	15	5	30	9
Vit.assistent	1	0	3	0
Eksternt finansiert	6	4	6	5
Administrativt pers.	2	3	0	0
Instituttsektoren	8	12	7	9
Annet	47	48	49	58
Total	100	100	100	100
N	125	125	88	88

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Matematikk-naturvitenskap

Tabell 7.7 viser at en større andel menn er i faste stillinger enn kvinner. Menn går raskere enn kvinner inn i faste stillinger. En større andel kvinner er i rekrutteringsstillinger etter 5 og 9 år, mens en del mannlige forskerrekrutter strekker rekrutteringsperioden lengre enn kvinner. Flere menn går inn i instituttsektoren. Andelen kvinner i kategorien "Annet" er høyere enn for menn, dvs. flere kvinner forlater disse delene av forskningssystemet.

Tabell 7.7 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Matematikk-naturvitenskap etter kjønn.

Kjønn	Antall år							
	Menn				Kvinner			
Stilling	5 år	9 år	13 år	17 år	5 år	9 år	13 år	17 år
Professor	0	1	3	5	0	0	0	6
Førstestilling	4	12	14	16	6	6	14	11
Amanuensis	13	11	8	4	3	8	8	6
Stipendiat	5	3	1	0	11	0	0	0
Vit.assistent	19	3	2	1	31	11	0	0
Eksternt finansiert	3	6	4	3	3	8	6	0
Administrativt pers.	1	1	2	1	0	0	0	3
Instituttsektoren	11	16	17	18	0	3	3	8
Annet	44	48	50	52	47	64	69	67
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
N	185	185	185	185	36	36	36	36

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Hovedtrekket i tabell 7.8 er at flere menn går inn i faste stillinger enn kvinner. Forskjellen mellom menn og kvinner er dessuten større enn innen de andre fagområdene. Flere menn enn kvinner går inn i eksterne stillinger. Flere kvinner enn menn går inn i administrative stillinger. Flere kvinner går inn i instituttsektoren etter 5 og 9 år. Bare menn er i professorstilling etter 9 og 13 år.

Tabell 7.8 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Matematikk-naturvitenskap etter kjønn.

Kjønn	Antall år					
	Menn			Kvinner		
Stilling	5 år	9 år	13 år	5 år	9 år	13 år
Professor	0	2	7	0	0	0
Førstestilling	5	8	13	0	2	13
Amanuensis	5	3	2	2	4	2
Stipendiat	8	4	0	17	6	0
Vit.assistent	19	1	0	19	0	0
Eksternt finansiert	5	10	5	0	8	0
Administrativt pers.	0	0	0	2	2	2
Instituttsektoren	8	15	15	10	17	13
Annet	49	57	58	50	60	71
Total	100	100	100	100	100	100
N	229	229	229	48	48	48

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.9 viser at nesten like mange menn og kvinner går inn i faste stillinger. Flere kvinner enn menn fortsetter å være i rekrutteringsstillinger. Flere menn enn kvinner går inn i eksterne stillinger og inn i instituttsektoren.

Tabell 7.9 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Matematikk-naturvitenskap etter kjønn.

Kjønn	Antall år			
	Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	0	0	0
Førstestilling	2	13	3	9
Amanuensis	2	2	1	4
Stipendiat	24	3	33	4
Vit.assistent	3	2	5	3
Eksternt finansiert	8	10	2	8
Administrativt pers.	1	3	2	1
Instituttsektoren	14	16	10	20
Annet	46	51	43	51
Total	100	100	100	100
N	265	265	97	97

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Teknologi

Tabell 7.10 viser at det er få i årskullet som fortsetter i U&H-systemet. Andelen menn som går over i faste stillinger synker etter 9 år i forskningssystemet og utover for årskullet 71-72. Årsaken til dette kan være at de går ut av U&H-sektoren og fortsetter sitt karriereforløp innen andre sektorer, og ikke nødvendigvis driver med forskningsarbeid.

Tabell 7.10 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Teknologi etter kjønn.

Kjønn	Antall år							
	Menn				Kvinner			
Stilling	5 år	9 år	13 år	17 år	5 år	9 år	13 år	17 år
Professor	0	1	1	0	-	-	-	-
Førstestilling	2	3	2	2	-	-	-	-
Amanuensis	5	2	1	0	-	-	-	-
Stipendiat	2	1	0	0	-	-	-	-
Vitensk.assistent	2	0	0	0	-	-	-	-
Eksternt finansiert	2	2	1	0	-	-	-	-
Administrativ pers.	0	2	2	2	-	-	-	-
Instituttsektoren	15	18	15	15	-	-	-	-
Annet	73	72	80	82	-	-	-	-
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
N	131	131	131	131	3	3	3	3

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.11 viser at få i årskullet 80-81 er i faste stillinger sammenliknet med andre fagområder. Andelen mannlige forskerrekutter som er i faste stillinger øker når man går fra 9 år til 13 år, i motsetning til nesten ti år tidligere (dvs. i årskull 71-72). Flere menn enn kvinner går inn i instituttsektoren.

Tabell 7.11 Prosentandel nye forskerrekutter¹ i årskullet 80-81 som er instituttsektoren og i i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Teknologi etter kjønn.

Kjønn	Antall år					
	Menn			Kvinner		
Stilling	5 år	9 år	13 år	5 år	9 år	13 år
Professor	1	2	4	0	0	0
Førstestilling	4	4	4	0	0	0
Amanuensis	2	1	3	0	0	0
Stipendiat	5	1	0	0	8	0
Vitensk.assistent	4	0	0	0	0	0
Eksternt finansiert	4	1	3	0	8	8
Administrativ pers.	0	0	0	0	0	0
Instituttsektoren	17	24	19	8	17	8
Annet	63	66	68	92	75	83
Total	100	100	100	100	100	100
N	139	139	139	12	12	12

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Hovedmønsteret i tabell 7.12 iser at få går inn i U&H-stilling etter rekrutteringsperioden. En større andel kvinner er fortsatt i rekrutteringsfasen etter 5 og 9 år. Flere menn går inn i stilling som eksternt finansiert.

Tabell 7.12 Prosentandel forskerrekutter¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Teknologi etter kjønn.

Kjønn	Antall år			
	Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	1	0	0
Førstestilling	1	4	0	6
Amanuensis	1	1	0	0
Stipendiat	13	6	22	11
Vitensk.assistent	1	1	0	0
Eksternt finansiert	6	2	0	0
Administrativ pers.	0	0	0	0
Instituttsektoren	15	13	11	17
Annet	63	72	67	67
Total	100	100	100	100
N	143	143	18	18

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Medisin

Tabell 7.13 viser at en større andel menn går inn i faste stillinger enn kvinner. De gjør dessuten raskere karriere enn kvinner i betydningen at en høyere andel menn befinner seg i faste stillinger tidligere enn kvinner. Både menn og kvinner strekker rekrutteringsfasen, men andelen kvinnelige forskerrekrutter er større enn for menn i alle registreringsår. Ingen kvinnelige forskerrekrutter går inn i stilling som lege.

Tabell 7.13 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Medisin etter kjønn.

Kjønn	Antall år							
	Menn				Kvinner			
Stilling	5 år	9 år	13 år	17 år	5 år	9 år	13 år	17 år
Professor	6	16	20	25	0	0	4	15
Førstestilling	10	12	12	10	8	15	15	0
Amanuensis	8	3	2	1	4	8	0	0
Stipendiat	11	3	1	1	12	4	4	4
Vit.assistent	5	3	1	0	35	4	8	8
Lege	8	11	7	8	0	0	0	0
Eksternt finansiert	2	0	1	1	0	4	0	4
Administrativt pers.	0	0	0	0	0	0	0	0
Instituttsektoren	5	5	6	7	0	0	4	12
Annet	44	47	50	46	42	65	65	58
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
N	95	95	95	95	26	26	26	26

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.14 viser tilsvarende mønster som tabell 7.10. Forskjellen mellom de to årskullene er at andelen kvinner i eksternt finansierte stillinger er større enn for menn etter 9 og 13 år i forskningssystemet. I motsetning til nesten ti år tidligere har noen kvinnelige forskerrekutter gått inn i stilling som leger, men andelen menn er fortsatt større enn for kvinner.

Tabell 7.14 Prosentandel nye forskerrekutter¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Medisin etter kjønn.

Kjønn	Antall år					
	Menn			Kvinner		
Stilling	5 år	9 år	13 år	5 år	9 år	13 år
Professor	3	5	13	0	0	9
Førstestilling	10	8	9	2	7	2
Amanuensis	7	5	2	11	4	7
Stipendiat	18	3	1	17	4	7
Vit.assistent	4	0	0	11	2	0
Lege	10	18	11	4	7	7
Eksternt finansiert	4	4	5	0	9	7
Administrativt pers.	0	0	0	0	2	0
Instituttsektoren	1	4	6	2	0	9
Annet	45	52	53	52	65	54
Total	100	100	100	100	100	100
N	115	115	115	46	46	46

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.15 viser at nesten like mange menn og kvinner går inn i faste stillinger etter 5 og 9 år i forskningssystemet. Flere menn enn kvinner går inn i stilling som lege. Flere kvinner enn menn går inn i instituttsektoren.

Tabell 7.15 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Medisin etter kjønn.

Kjønn	Antall år			
	Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	1	3	0	2
Førstestilling	3	9	2	6
Amanuensis	4	2	4	6
Stipendiat	17	2	35	9
Vit.assistent	2	0	0	4
Lege	19	19	9	9
Eksternt finansiert	9	6	7	9
Administrativt pers.	0	0	0	0
Instituttsektoren	3	5	7	11
Annet	43	54	35	44
Total	100	100	100	100
N	109	109	54	54

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Landbruksfag

Tabell 7.16 viser at ingen menn har gått over i faste stillinger i noen av registreringsårene.

Tabell 7.16 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Landbruksfag etter kjønn.

Kjønn	Antall år							
	Menn				Kvinner			
Stilling	5 år	9 år	13 år	17 år	5 år	9 år	13 år	17 år
Professor	0	0	0	0	-	-	-	-
Førstestilling	0	0	0	0	-	-	-	-
Amanuensis	0	0	0	0	-	-	-	-
Stipendiat	0	0	0	0	-	-	-	-
Vitensk.assistent	17	0	0	0	-	-	-	-
Eksternt finansiert	13	0	4	4	-	-	-	-
Administrativ pers.	0	0	0	0	-	-	-	-
Instituttsektoren	4	30	26	26	-	-	-	-
Annet	65	70	70	70	-	-	-	-
Total	100	100	100	100	-	-	-	-
N	23	23	23	23	0	0	0	0

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Tabell 7.17 viser at flere kvinner enn menn går inn i faste stillinger etter 5 år, mens flere menn gjør det etter 9 og 13 år. Flere kvinner enn menn er i rekrutteringsstilling etter 5 år. Flere menn enn kvinner er i eksterne stillinger, mens flere kvinner enn menn er i instituttsektoren etter 9 og 13 år.

Tabell 7.17 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Landbruksfag etter kjønn.

Kjønn	Antall år					
	Menn			Kvinner		
Stilling	5 år	9 år	13 år	5 år	9 år	13 år
Professor	0	3	10	0	0	6
Førstestilling	3	20	13	6	6	13
Amanuensis	3	0	7	13	6	0
Stipendiat	3	0	0	6	0	6
Vitensk.assistent	23	0	0	44	0	0
Eksternt finansiert	13	17	10	0	19	0
Administrativ pers.	0	0	0	0	0	0
Instituttsektoren	7	10	3	0	25	25
Annet	47	55	57	31	44	50
Total	100	100	100	100	100	100
N	30	30	30	16	16	16

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Hovedfunnet i tabell 7.18 er at ingen kvinner går inn i faste stillinger. Flere kvinner enn menn fortsetter i stipendiat-stillinger. Flere menn går inn i instituttsektoren.

Tabell 7.18 Prosentandel forskerrekruiter¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Landbruksfag etter kjønn.

Kjønn	Antall år			
	Menn		Kvinner	
	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	0	0	0
Førstestilling	9	32	0	0
Amanuensis	0	0	0	0
Stipendiat	23	0	29	7
Vitensk.assistent	5	0	0	0
Eksternt finansiert	18	9	0	14
Administrativ pers.	0	0	0	0
Instituttsektoren	23	22	7	7
Annet	23	36	64	71
Total	100	100	100	100
N	22	22	14	14

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruiter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

7.3 Oppsummering

Hovedkonklusjonen i dette kapitlet er at flere menn går inn i faste stillinger og gjør karriere raskere enn kvinner i alle fagområdene. Innenfor teknologi og landbruksfag går nesten ingen av kvinnene over i faste stillinger.

8 Forskerkarrierer og karriereveier i disipliner med få og mange kvinner

8.1 Innledning

I dette kapitlet skal vi undersøke om kvinner har et annet karrieremønster innenfor disipliner hvor det er mange kvinner enn i disipliner hvor det er få eller ingen kvinner.

Gjør flere kvinner karriere raskere innenfor disipliner hvor det er flere kvinner, kanskje fordi de i større grad kan bli oppmuntret av andre kvinnelige kolleger eller fordi de kan føle seg faglig tryggere innenfor rammen av mange andre kvinner? Eller, er det slik at kvinner som befinner seg innenfor disipliner hvor flertallet er menn, gjør oftere karriere, kanskje fordi de i utgangspunktet har valgt seg inn i et utradisjonelt felt med en særlig motivasjon, fordi de er få og synlige og av den grunn kan føle seg forpliktet til å representere sitt kjønn, eller fordi de kanskje har bedre vilkår innenfor rammer hvor det tradisjonelt ikke har vært kvinner.

Disipliner med høyt innslag av kvinner består her av følgende disipliner: språk og litteratur innen humaniora, sosiologi og psykologi innen samfunnsvitenskap, og kjemi og biofag innen matematikk-naturvitenskap. Disipliner med mannsdominans består av følgende disipliner: historie og filosofi innen humaniora, økonomi og statsvitenskap innen samfunnsvitenskap og matematikk, informatikk, fysikk og geologi innen matematikk- naturvitenskap. Inndelingen er foretatt på bakgrunn av en gjennomgang av kjønnsfordelingen blant det faste vitenskapelige personalet innen alle disipliner i årene 1977, 1985 og 1995. Vi har plukket ut disipliner med henholdsvis høyest og lavest kvinneandel i hvert fagområde og kontrollert at dette mønsteret er konstant over tid. Disiplinene som er ganske like med hensyn til kvinneandel, er slått sammen (se vedleggstabell nr. 2)

Vi har i dette kapitlet valgt å presentere analysene for årskullene 80-81 og 86-87 samlet. Grunnen til sammenslåingen er at mange grupper ville bli svært små dersom hvert årskull skulle fremstilles for seg. Årskullet 71-72 er ikke med dels fordi det er problemer med disiplinindelingen for dette årskullet, dels fordi det er svært få kvinner her.

8.2 Forskerkarrierer

Tabell 8.1 viser at flere forskerrekrutter i samfunnsvitenskap fortsetter som forskere innen de mannsdominerte disipliner enn innen disipliner med høyt innslag av kvinner både etter 5 og 9 år. Forskerrekrutter i humaniora og matematikk-naturvitenskap viser ikke et tilsvarende mønster. Her fortsetter flere forskerrekrutter som forskere innen disipliner med høyt innslag av kvinner etter 5 år, og flere innen de mannsdominerte disiplinene etter 9 år.

Tabell 8.1. Nye forskerrekrutter¹ i årskullene 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H-sektoren og instituttsektoren etter 5 år og 9 år. Ulike disipliner. Antall og prosentandel.

Fagområde	Disipliner	Startår		5 år	9 år
		Ant.	%	%	%
Humaniora	Språk/ litteratur	59	100	51	44
	Historie/ filosofi	34	100	50	53
Samfunns- vitenskap	Sosiologi/ psykologi	84	100	52	45
	Økonomi/ statsvitenskap	87	100	53	44
Matematikk- naturvitenskap	Kjemi/biofag	305	100	54	46
	Matemat./inform./ fysikk/geologi	305	100	51	46
	Totalt	874	100	53	45

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren, eksklusiv administrativt personale.

Tabell 8.2 viser ikke noe klart mønster når det gjelder andelen kvinnelige eller mannlige forskerrekutter som fortsetter som forskere innen disiplinene med hhv. høyt innslag av kvinner eller mannsdominerte disipliner. Dette gjelder de tre fagområdene.

Tabell 8.2. Nye forskerrekutter¹ i årskullene 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere² i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Ulike disipliner etter kjønn. Antall og prosentandel.

Fagområde	Disipliner	Kjønn	Startår		5 år	9 år
			Ant.	%	%	%
Humaniora	Språk/ litteratur	Menn	29	100	55	48
		Kvinner	30	100	47	40
	Historie/ filosofi	Menn	29	100	52	52
		Kvinner	5	100	40	60
Samfunns- vitenskap	Sosiologi/ psykologi	Menn	45	100	56	49
		Kvinner	39	100	49	41
	Økonomi/ statsvitenskap	Menn	68	100	54	44
		Kvinner	19	100	47	37
Matematikk- naturvitenskap	Kjemi/biofag	Menn	210	100	56	45
		Kvinner	95	100	49	43
	Matemat./inform./ fysikk/geologi	Menn	261	100	51	46
		Kvinner	44	100	57	48
	Totalt	Menn	642	100	53	46
		Kvinner	232	100	50	43

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren. 2. Forsker er her definert som alle som driver med FoU-arbeid innen U&H-sektoren og instituttsektoren, eksklusiv administrativt personale.

8.3 Sammenlikning av karriereveier i ulike disipliner

Humaniora

Språk og litteratur (bøyt innslag av kvinner)

Tabell 8.3 viser de mannlige og kvinnelige forskerrekruftenes karrieremønstre. Vi ser at omtrent like mange kvinner og menn går inn i faste stillinger etter 5 år og at flere menn går inn i faste stillinger etter 9 år. Kvinner strekker rekrutteringsperioden lenger enn menn. Flere menn går inn i eksterne stillinger. Flere menn gjør raskere faglig karriere enn kvinnene.

Tabell 8.3. Prosentandel nye forskerrekrufter¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Språk og litteratur. Alle, menn og kvinner.

Kjønn	Antall år					
	Alle		Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	2	3	3	7	0	0
Førstestilling	8	24	10	31	7	17
Amanuensis	3	10	0	3	7	17
Stipendiat	24	2	24	0	23	3
Vitensk.assistent	8	0	10	0	7	0
Eksternt finansiert	5	5	7	7	3	3
Administrativ pers.	3	7	3	3	3	10
Instituttsektoren	0	0	0	0	0	0
Annet	46	49	41	48	50	50
Total	99	100	98	99	100	100
N	59	59	29	29	30	30

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrufter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Historie og filosofi (mannsdominert)

Tabell 8.4 viser at ingen forskerrekrutter går inn i professorstilling hverken etter 5 eller 9 år. Av de mannlige forskerrekruttene er det 7 prosent som går inn i eksterne stillinger etter 5 og 9 år.

Tabell 8.4 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Historie og filosofi. Alle, kvinner og menn.

Kjønn	Antall år					
	Alle		Menn		Kvinner	
	5 år	9 år	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	0	0	0	0	0
Førstestilling	12	26	14	28	0	(20)
Amanuensis	6	6	3	7	(20)	0
Stipendiat	18	3	17	0	(20)	(20)
Vitensk.assistent	6	3	7	3	0	0
Eksternt finansiert	6	6	7	7	0	0
Administrativ pers.	0	3	0	3	0	0
Instituttsektoren	6	9	3	7	(20)	(20)
Annet	47	44	48	45	(40)	(40)
Total	101	100	100	100	(100)	(100)
N	34	34	29	29	5	5

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

*Samfunnsvitenskap**Sosiologi og psykologi (høyt innslag av kvinner)*

Hovedtrekkene i tabell 8.5 er at flere menn enn kvinner går inn i faste stillinger. Ingen av professorene er kvinner, hverken etter 5 eller 9 år, og nesten like store andeler av de kvinnelige og mannlige forskerrekruertene går inn i førstestilling og amanuensis etter både 5 og 9 år. Flere kvinner fortsetter å være i rekrutteringsstilling lenger. Nesten like mange kvinner og menn går inn i eksternt finansierte stillinger, og flere menn går inn i instituttsektoren.

Tabell 8.5 Prosentandel nye forskerrekruert¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Sosiologi og psykologi. Alle, kvinner og menn.

Kjønn	Antall år					
	Alle		Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	1	2	2	4	0	0
Førstestilling	2	11	2	13	3	8
Amanuensis	8	7	9	7	8	8
Stipendiat	13	8	11	2	15	15
Vitensk.assistent	8	0	9	0	8	0
Eksternt finansiert	5	7	4	7	5	8
Administrativ pers.	0	1	0	2	0	0
Instituttsektoren	14	11	18	16	10	5
Annet	48	52	44	49	51	56
Total	99	99	99	100	100	100
N	84	84	45	45	39	39

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruert betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Økonomi og statsvitenskap (mannsdominert)

Tabell 8.6 viser at flere menn går inn i faste stillinger og gjør det raskere enn kvinner. Ingen kvinner er i fast stilling etter 5 år. Ingen kvinner går inn i eksternt finansierte stillinger. Andelen forskerrekrutter som går inn i instituttsektoren er nesten lik for menn og kvinner, både etter 5 og 9 år.

Tabell 8.6 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Økonomi og statsvitenskap. Alle, kvinner og menn.

Stilling	Antall år					
	Alle		Menn		Kvinner	
	5 år	9 år	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	2	0	3	0	0
Førstestilling	6	10	7	10	0	11
Amanuensis	14	14	18	15	0	11
Stipendiat	20	5	16	4	32	5
Vitensk.assistent	3	0	1	0	11	0
Eksternt finansiert	3	2	4	3	0	0
Administrativ pers.	0	1	0	1	0	0
Instituttsektoren	7	9	7	9	5	11
Annet	47	56	46	54	53	63
Total	100	99	99	100	101	101
N	87	87	68	68	19	19

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

*Matematikk-naturvitenskap**Kjemi og biofag (høyt innslag av kvinner)*

Tabell 8.7 viser at en forholdsvis liten andel av alle forskerrekruertene går inn i faste stillinger etter 5 og 9 år. Flere menn går inn i faste stillinger enn kvinner. Forskjellen her er imidlertid ikke så stor. Flere kvinner enn menn går over i instituttsektoren etter 5 og 9 år.

Tabell 8.7 Prosentandel forskerrekruert i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Kjemi og biofag. Alle, kvinner og menn.

Kjønn	Antall år					
	Alle		Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	0	0	0	0	0
Førstestilling	2	9	1	10	3	5
Amanuensis	3	2	4	1	0	3
Stipendiat	19	5	17	4	24	6
Vitensk.assistent	13	3	14	3	9	3
Eksternt finansiert	8	10	10	11	1	6
Administrativ pers.	1	2	1	2	2	2
Instituttsektoren	10	16	10	15	12	19
Annet	45	53	43	53	48	55
Total	101	100	100	99	100	99
N	305	305	210	210	95	95

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekruert betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

Matematikk, informatikk, fysikk og geologi (mannsdominert)

Tabell 8.8 viser at noen flere menn går inn i faste stillinger etter 5 år. Etter 9 år er imidlertid like mange menn og kvinner i faste stillinger.

Tabell 8.8 Prosentandel nye forskerrekrutter¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Matematikk, informatikk, fysikk og geologi. Alle, kvinner og menn.

Kjønn	Antall år					
	Alle		Menn		Kvinner	
Stilling	5 år	9 år	5 år	9 år	5 år	9 år
Professor	0	2	0	2	0	0
Førstestilling	3	11	4	11	0	11
Amanuensis	4	4	3	3	5	5
Stipendiat	20	3	18	3	32	2
Vitensk.assistent	9	0	9	0	11	0
Eksternt finansiert	4	9	4	9	2	11
Administrativ pers.	1	1	0	2	2	0
Instituttsektoren	12	17	13	16	7	18
Annet	48	53	49	53	41	52
Total	101	100	100	99	100	99
N	305	305	261	261	44	44

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister. Merknader: 1. Forskerrekrutter betyr her stipendiat og vitenskapelig assistent innenfor U&H-sektoren.

8.4 Konklusjon

Hovedkonklusjonen er at vi ikke finner noe mønster som kan tyde på at kvinner lettere gjør faglig karriere innen disipliner med høyt innslag av kvinner enn kvinner innen disipliner med høyt innslag av menn. Det vi finner, også med denne grupperingen av ulike disipliner, er at flere menn raskere går inn i faste stillinger enn kvinner. Det gjelder disipliner med høyt innslag av kvinner såvel som mannsdominerte disipliner innen alle tre fagområder.

9 Oppsummering

Utviklingstrekk 1977-1995

Vi har sett at det totalt sett har vært en økning i det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren i løpet av perioden 1977-1995. I 1977 var det 5271 personer i det vitenskapelige personalet mot 8652 personer i 1995. Antallet professorer og forskerrekrutter har omtrent fordoblet seg i løpet av perioden. Stillingsgruppen eksternt finansierte har blitt fire ganger større og stipendiatene omtrent fire og en halv gang større i løpet av perioden. Innenfor alle fagområder har det skjedd en økning i antallet personer i alle stillingsgrupper, bortsett fra stillingsgruppene vitenskapelige assistenter og amanuensis som har gått ned grunnet endringer i stillingsstrukturen og i opprykksordningene.

Når det gjelder kvinner blant det vitenskapelige personalet har vi også sett en økning i løpet av perioden. I 1977 var det 717 kvinner blant det vitenskapelige personalet mot 2313 i 1995 i U&H-sektoren. Antallet kvinner har vokst i alle stillingsgrupper bortsett fra i stillingsgruppen vitenskapelige assistenter som har sunket. Antallet kvinner har især vokst blant stipendiater og eksternt finansierte, men også blant professorene og førstestillinger ser vi en økning. Her har antallet kvinner vokst til å bli omtrent fire ganger større. Antallet og andelen kvinner er imidlertid lavere enn menn i alle stillingsgrupper i alle registeringsår.

Når det gjelder fagområdene ser vi at andelen kvinner totalt sett har økt innen alle fagområder i løpet av perioden 1977-1995. Den største økningen i andelen kvinner har skjedd innen teknologi og landbruk. Det må likevel fremheves at det både i 1977 og 1995 var teknologi som hadde den laveste andelen og humaniora den høyeste andelen kvinner totalt sett.

Forskerkarrierer og karrieremønstre i årskullene 1971-72, 1980-81 og 1986-87

Når det gjelder karrieremønstre blant kvinnelige og mannlige forskerrekrutter i U&H-sektoren er det liten forskjell i andelen kvinnelige og mannlige forskerrekrutter som fortsetter som forskere etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Rundt halvparten av forskerrekruttene fortsetter som forskere etter 5 år. Deretter synker andelen til rundt 40 prosent etter 9, 13 og 17 år. Det er små forskjeller mellom kvinner og menn og mellom de ulike årskullene.

Når det gjelder andel kvinner og menn som når professorstillinger og førstestillinger er hovedtrekket at en større andel menn når slike stillinger og gjør karriere raskere enn kvinner. Når det gjelder amanuensis-stillinger ser vi at menn forlater stillingen tidligere enn kvinner. De ser med andre ord ut til å rykke opp i førstestillinger og professorstillinger. Videre går flere menn inn i faste stillinger og

gjør karriere raskere enn kvinner i alle fagområdene. Dette gjelder ikke for teknologi og landbruksfag hvor det er svært få kvinner totalt og nesten ingen kvinner som går over i faste stillinger.

Ved en gjennomgang av karriereveiene til de mannlige og kvinnelige forsker-rekruttene innen de mannsdominerte disiplinene og disipliner med høyt innslag av kvinner viste det seg at flere menn går inn i faste stillinger og gjør raskere karriere enn kvinner. Vi fant med andre ord ingenting i materialet som tydet på at flere kvinner går inn i faste stillinger raskere dersom de befinner seg innenfor disipliner med høyt innslag av kvinner.

Avslutning

Denne rapporten viser at det har skjedd endringer når det gjelder rekruttering av kvinner til forskningen. Flere kvinner gjør karriere som forskere i dag enn for 20 år siden. Tallene viser at det fortsatt er færre kvinner enn menn som rekrutteres som forskere, færre kvinner som når toppstillinger og at kvinner oftere bruker lenger tid på å nå toppstillinger enn menn. Mye tyder derfor på at det fortsatt bør satses på tiltak for å rekruttere flere kvinner til forskning (især innenfor såkalte matematisk-naturvitenskapelige og teknologiske fagområder) og for å bedre kvinnelige forskeres arbeidssituasjon, slik at flere kvinner når toppstillinger og gjør karriere raskere.

Litteraturliste

- Ambler, Nina (1994): *Likestilling ved Universitetet i Tromsø*. Utredning for styret ved Universitetet i Tromsø.
- Berg, Anne Marie, Randi Lavik & Inger Lise Solvang (1990): *Tid til likestilling? Likestillingspolitikk og tidsorganisering 1970-1990*. Oslo, SIFO, Rapport nr.5 1990.
- Forskerforbundet (1996): *Innstilling fra forskerforbundets kvinnepolitiske utvalg*. Forskerforbundets skriftserie nr. 1996.
- Frønes, Ivar (1996): "Revolusjon uten opprør: Kjønn, generasjon og sosial forandring i Norge på 1980-tallet". *Tidsskrift for samfunnsforskning*, nr. 1, 1996.
- Fürst, Elisabeth (1989): *Kvinner i akademia - Inntrengere i en mannskultur?* Oslo, NAVF/NAVF's sekretariat for kvinneforskning.
- Fürst, Elisabeth L'Orange (1995): "Ansettelsesprosesser - en barriere for kvinner?" i *Alma Maters Døtre. Et århundre med kvinner i akademisk utdanning*, red. av Suzanne Stiver Lie og Maj Birgit Rørslett. Oslo, Pax Forlag A/S.
- Gornitzka, Nina (1984): "Kvinner i rekrutteringsstillinger og kvinnerekruttering til faste vitenskapelige stillinger: Hva gjør institusjonene og NAVF for å fremme kvinnelige forskeres og kvinneforskningens muligheter?" Artikkel i *Kvinner på Universitetet 100 år*, utgitt av Likestillingsutvalget ved Universitetet i Oslo.
- Kyvik, Svein & Mari Teigen (1994): *Likestilling på universitetet. En undersøkelse av kvinnelige og mannlige forskere*. Oslo, NAVF's utredningsinstitutt, Rapport nr.1 1994.
- Morse, Mary (1995): *Women Changing Science. Voices from a field in transition*. New York.
- NAVF & NTNf (1990): *Enslige svaler i norsk forskning? Kvinner i medisinsk, naturvitenskapelig og teknologisk forskning i universitets og høyskolesektoren 1974-1987*. Oslo, NAVF.
- Sonnert, Gerhard & Holton, Gerald (1995): *Gender differences in science careers. The Project Access Study*. New Brunswick, New Jersey, Rutgers University Press.
- Thagaard, Tove (1995): "Kvinner i den akademiske stigen" i *Alma Maters Døtre. Et århundre med kvinner i akademisk utdanning*, red. av Suzanne Stiver Lie og Maj Birgit Rørslett. Oslo, Pax Forlag A/S.

Teigen, Mari & Olaf Tvede (1993): *Framtid i forskningen. En undersøkelse av kvinnelig og mannlige forskerrekruiters situasjon og karriereveier*. Oslo, NAVFs utredningsinstitutt, Rapport nr.6 1993.

Zuckerman, Harriet (1991): "The Careers of Men and Women Scientists: A Review of Current Research" i *The Outer Circle. Women in the scientific community*, red. av Zuckerman, Harriet, Cole, Jonathan R. & Bruer, John T.

Tabell- og figuroversikt

Tabell 3.1	Antall kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ . Perioden 1977-1995.	16
Tabell 3.2	Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ . Perioden 1977-1995.	17
Tabell 3.3	Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ i humaniora. Perioden 1977-1995.	18
Tabell 3.4	Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ i samfunnsvitenskap. Perioden 1977-1995... ..	19
Tabell 3.5	Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ i matematikk-naturvitenskap. Perioden 1977-1995. 20	
Tabell 3.6	Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ i teknologi. Perioden 1977-1995... ..	21
Tabell 3.7	Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ innen medisin. Perioden 1977-1995.	22
Tabell 3.8	Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ i landbruksfag. Perioden 1977-1995.	23
Tabell 3.9	Prosentandel kvinner (etter stilling) blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ totalt og i alle fagområder i 1995.	25
Tabell 4.1	Kvinner i vitenskapelige stillinger ¹ i U&H-sektoren og de statlige høyskoler i 1995. Antall og prosent.	26
Tabell 4.2	Kvinner i vitenskapelige stillinger ¹ i U&H-sektoren og de statlige høyskoler i 1995. Etter institusjon. Antall og prosent.	27
Tabell 4.3	Kvinner i vitenskapelige stillinger i U&H-sektoren ¹ , samt blant FoU-personalet i instituttsektoren ² og næringslivet i 1985 og 1995. Etter sektor. Antall og prosent.	28
Tabell 4.4	Kvinner i vitenskapelige stillinger ¹ i U&H-sektoren ² (eksklusive statlige høyskoler) i 1985 og 1995. Etter institusjon. Antall og Prosent.	29
Tabell 5.1	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder	44
Tabell 5.2	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 71-72 som er i ulike stillinger i instituttsektoren og i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.	45
Tabell 5.3	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år . Alle fagområder	46
Tabell 5.4	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år. Alle fagområder etter kjønn... ..	47

Tabell 5.5	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder	48
Tabell 5.6	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder etter kjønn.	49
Tabell 6.1.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Humaniora. Antall og prosentandel.	50
Tabell 6.2.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Samfunnsvitenskap. Antall og prosentandel.	51
Tabell 6.3.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Matematikk-naturvitenskap. Antall og prosentandel.	51
Tabell 6.4.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ³ i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Teknologi. Antall og prosentandel.	52
Tabell 6.5.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Medisin. Antall og prosentandel.	52
Tabell 6.6.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Landbruksfag. Antall og prosentandel.	53
Tabell 6.7.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Humaniora etter kjønn. Antall og prosentandel.	54
Tabell 6.8.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Samfunnsvitenskap etter kjønn. Antall og prosentandel.	55
Tabell 6.9.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Matematikk-naturvitenskap etter kjønn. Antall og prosentandel.	56
Tabell 6.10.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Teknologi etter kjønn. Antall og prosentandel.	57
Tabell 6.11.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Medisin etter kjønn. Antall og prosentandel.	58
Tabell 6.12.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Landbruksfag etter kjønn. Antall og prosentandel.	59

Tabell 7.1	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Humaniora etter kjønn.	60
Tabell 7.2	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Humaniora etter kjønn.. . . .	61
Tabell 7.3	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Humaniora etter kjønn.	62
Tabell 7.4	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Samfunnsvitenskap etter kjønn.	63
Tabell 7.5	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Samfunnsvitenskap etter kjønn.. . . .	64
Tabell 7.6	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Samfunnsvitenskap etter kjønn.	65
Tabell 7.7	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Matematikk-naturvitenskap etter kjønn.	66
Tabell 7.8	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Matematikk-naturvitenskap etter kjønn.. . . .	67
Tabell 7.9	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Matematikk-naturvitenskap etter kjønn.	68
Tabell 7.10	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Teknologi etter kjønn.	69
Tabell 7.11	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Teknologi etter kjønn...	70
Tabell 7.12	Prosentandel forskerrekrutter ¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Teknologi etter kjønn.	71
Tabell 7.13	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Medisin etter kjønn.	72
Tabell 7.14	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Medisin etter kjønn.. . . .	73

Tabell 7.15	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Medisin etter kjønn.	74
Tabell 7.16	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 71-72 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Landbruksfag etter kjønn.	75
Tabell 7.17	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullet 80-81 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og, 13 år. Landbruksfag etter kjønn.. . . .	76
Tabell 7.18	Prosentandel forskerrekrutter ¹ i årskullet 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Landbruksfag etter kjønn.	77
Tabell 8.1.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H-sektoren og instituttsektoren etter 5 år og 9 år. Ulike disipliner. Antall og prosentandel.	79
Tabell 8.2.	Nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere ² i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Ulike disipliner etter kjønn. Antall og prosentandel.	80
Tabell 8.3.	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Språk og litteratur. Alle, menn og kvinner.	81
Tabell 8.4	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Historie og filosofi.	82
Tabell 8.5	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Sosiologi og psykologi. Alle, kvinner og menn.	83
Tabell 8.6	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Økonomi og statsvitenskap. Alle, kvinner og menn.. . . .	84
Tabell 8.7	Prosentandel forskerrekrutter i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Kjemi og biofag. Alle, kvinner og menn.	85
Tabell 8.8	Prosentandel nye forskerrekrutter ¹ i årskullene 80-81 & 86-87 som er i instituttsektoren og i ulike stillinger i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Matematikk, informatikk, fysikk og geologi. Alle, kvinner og menn.	86
Tabell V 2.1	Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ . Perioden 1977-1995.	100
Tabell V 2.2	Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ Humaniora. Perioden 1977-1995.	100
Tabell V 2.3	Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ . Samfunnsvitenskap. Perioden 1977-1995.	101

Tabell V 2.4	Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ . Matematikk-naturvitenskap. Perioden 1977-1995. .	101
Tabell V 2.5	Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ . Teknologi. Perioden 1977-1995.	102
Tabell V 2.6	Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ . Medisin. Perioden 1977-1995.	102
Tabell V 2.7	Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren ¹ . Landbruksfag. Perioden 1977-1995.	103
Tabell V 3.1	Fast vitenskapelig personale i utvalgte disipliner i U&H-sektoren (eksklusiv distrikts- og høyskole-sektoren og den statlige høyskole) innen fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap og matematikk-naturvitenskap. Antall og prosent.	104

Figur 5.1	Antall nye forskerrekrutter i U&H-sektoren i ulike årskull. Alle fagområder..	30
Figur 5.2	Antall nye forskerrekrutter i U&H-sektoren i ulike årskull etter kjønn. Alle fagområder..	31
Figur 5.3	Prosentandel forskerrekrutter i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som fortsatt er forskere i U&H- og institutt-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder...	32
Figur 5.4	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 71-72 som fortsatt er forskere i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn...	33
Figur 5.5	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 80-81 som fortsatt er forskere i U&H- og instituttsektoren etter 5 år, 9 år og 13 år. Alle fagområder etter kjønn.	33
Figur 5.6	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 86-87 som fortsatt er forskere i U&H- og instituttsektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder etter kjønn.	34
Figur 5.7	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som er i professorstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder...	35
Figur 5.8	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 71-72 som er i professorstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn...	36
Figur 5.9	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 80-81 som er i professorstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år . Alle fagområder etter kjønn...	37
Figur 5.10	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 86-87 som er i professorstilling i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder etter kjønn...	37
Figur 5.11	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som er i førstestilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder..	38
Figur 5.12	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 71-72 som er i førstestilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn...	39
Figur 5.13	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 80-81 som er i førstestilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år og 13 år. Alle fagområder etter kjønn...	40
Figur 5.14	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 86-87 som er i førstestilling i U&H-sektoren etter 5 år og 9 år. Alle fagområder etter kjønn...	40

Figur 5.15	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullene 71-72, 80-81 og 86-87 som er i amanuensisstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder.....	41
Figur 5.16	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 71-72 som er i amanuensisstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.....	42
Figur 5.17	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 80-81 som er i amanuensisstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.....	43
Figur 5.18	Prosentandel nye forskerrekrutter i årskullet 86-87 som er i amanuensisstilling i U&H-sektoren etter 5 år, 9 år, 13 år og 17 år. Alle fagområder etter kjønn.....	43

Vedlegg

Vedlegg nr. 1   En oversikt over personer som er kontaktet:

Fride Eeg-Henriksen - og	Instituttleder ved NIKK (Nordisk institutt for kvinne- kjønnsforskning).
Lise Christensen -	Likestillingsrådgiver ved Universitetet i Oslo (for tiden permisjon).
Toni Benterud -	Vikar i stilling som Likestillingsrådgiver ved Universitetet i Oslo.
Wenche Hervig -	Historisk-filosofisk fakultet ved Universitetet i Oslo (sentral i det tidligere likestillingsutvalget).
Live Hov -	Historisk-filosofisk fakultet ved Universitetet i Oslo (sentral i det tidligere likestillingsutvalget).
Ragni Piene -	Professor i matematikk ved Matematisk-naturviten- skapelig fakultet ved Universitetet i Oslo.
Håvard Pedersen -	Personalavdelingen ved Universitetet i Bergen.
Tove Bråten -	Likestillingsleder ved Universitetet i Tromsø.
Ingun Agaard -	Likestillingsrådgiver ved NTNU.

Vedlegg nr. 2   Bakgrunnstabeller til kapittel 3

**Tabell V 2.1   Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹.
Perioden 1977-1995.**

Stillingsgruppe	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor	1099	1112	1162	1203	1233	1329	1374	1530	1782	2015
Førstestilling	841	903	1005	1086	1143	1317	1436	1456	1400	1502
Amanuensis	1159	1109	1139	1094	1061	868	760	796	793	755
Stipendiat	561	591	649	683	712	931	1611	1997	2360	2450
Vit.ass.	997	1032	1025	1027	1015	891	544	417	392	361
Leger	393	383	460	496	519	519	655	653	658	684
Eksternt.finan.	221	286	326	330	415	483	692	786	938	885
Totalt	5271	5416	5766	5919	6098	6338	7072	7635	8323	8652

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler.

Humaniora

**Tabell V 2.2   Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹.
Humaniora. Perioden 1977-1995.**

Stillingsgruppe	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor	206	214	220	227	232	238	226	248	303	376
Førstestilling	189	184	225	245	265	276	305	308	320	360
Amanuensis	289	296	287	290	264	240	202	211	206	197
Stipendiat	108	120	115	95	95	105	141	183	229	287
Vit.ass.	84	85	101	100	76	76	39	21	38	46
Eksternt.finan.	13	24	32	34	54	60	97	105	124	90
Totalt	889	923	980	991	986	995	1010	1076	1220	1356

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler.

*Samfunnsvitenskap***Tabell V 2.3** Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹.
Samfunnsvitenskap. Perioden 1977-1995.

Stillingsgruppe	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor	181	172	183	194	195	211	245	264	312	347
Førstestilling	100	111	126	168	184	240	302	300	339	393
Amanuensis	229	223	254	251	244	196	178	206	250	232
Stipendiat	95	89	115	118	119	196	279	352	415	422
Vit.ass.	198	214	210	184	211	158	120	122	144	128
Eksternt.finan.	25	36	71	39	58	62	100	134	151	138
Totalt	828	845	959	954	1011	1063	1224	1378	1611	1660

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler.

*Matematikk-naturvitenskap***Tabell V 2.4** Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹.
Matematikk-naturvitenskap. Perioden 1977-1995.

Stillingsgruppe	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor	222	245	250	263	273	312	311	345	460	498
Førstestilling	294	342	364	381	395	408	423	448	396	393
Amanuensis	197	182	192	173	179	149	129	120	96	84
Stipendiat	103	133	147	170	177	251	556	625	754	726
Vit.ass.	376	417	395	408	423	400	199	157	106	92
Eksternt.finan.	57	90	104	124	138	197	239	256	291	275
Totalt	1249	1409	1452	1519	1585	1717	1857	1951	2103	2068

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige høyskoler.

*Teknologi***Tabell V 2.5** Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹.
Teknologi. Perioden 1977-1995.

Stillingsgruppe	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor	113	104	115	122	124	131	137	159	161	187
Førstestilling	77	79	81	78	84	91	104	95	88	79
Amanuensis	81	67	69	57	58	46	42	38	42	41
Stipendiat	74	67	64	86	80	89	187	262	315	383
Vit.ass.	142	138	143	178	141	145	120	88	69	49
Eksternt.finan.	64	61	47	61	59	39	61	52	37	50
Totalt	551	516	519	582	546	541	651	694	712	789

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige hogskoler.

*Medisin***Tabell V 2.6** Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹.
Medisin. Perioden 1977-1995.

Stillingsgruppe	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor	349	336	342	342	354	379	404	440	474	526
Førstestilling	152	143	151	158	165	194	183	189	154	171
Amanuensis	197	173	165	151	138	110	101	106	67	83
Stipendiat	174	171	192	189	213	240	377	480	554	549
Vit.ass.	149	109	114	101	99	79	62	22	24	35
Leger	393	383	460	496	519	519	652	653	656	683
Eksternt.finan.	35	43	32	25	62	70	114	146	232	245
Totalt	1449	1358	1456	1462	1550	1591	1893	2036	2161	2292

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige hogskoler.

Landbruksfag

**Tabell V 2.7 Antall i ulike stillingskategorier blant det vitenskapelige personalet i U&H-sektoren¹.
Landbruksfag. Perioden 1977-1995.**

Stillingsgruppe	Registreringsår									
	1977	1979	1981	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995
Professor	28	41	52	55	55	58	51	73	72	81
Førstestilling	29	44	58	56	50	58	65	79	73	95
Amanuensis	27	28	36	35	40	40	25	35	43	34
Stipendiat	7	11	16	22	24	50	71	94	92	83
Vit.ass.	48	69	62	56	65	31	4	5	9	8
Eksternt.finan.	25	31	40	44	42	54	79	91	101	88
Totalt	164	224	264	268	276	291	295	377	390	389

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.1. U&H-sektoren er her avgrenset til universiteter og vitenskapelige hogskoler.

Vedlegg nr. 3   Bakgrunnstabell til kapittel 8**Tabell V 3.1   Fast vitenskapelig personale i utvalgte disipliner i U&H-sektoren (eksklusiv distrikts- og høyskole-sektoren og den statlige høyskole) innen fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap og matematikk-naturvitenskap. Antall og prosent.**

Fagområde	Disiplin	Kjønn	Registreringsår					
			1977		1985		1995	
			Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
Humaniora	Språk/ litteratur	Mann	258	80	246	74	243	66
		Kvinne	66	20	85	26	127	34
		(N)	324	100	331	100	370	100
	Historie/ filosofi	Mann	89	93	96	92	117	85
		Kvinne	7	7	8	8	21	15
		(N)	96	100	104	100	138	100
Samfunns- vitenskap	Sosiologi/ psykologi	Mann	114	84	99	76	129	70
		Kvinne	21	16	31	24	56	30
		(N)	135	100	130	100	185	100
	Økonomi/ statsvitenskap	Mann	128	97	132	98	198	89
		Kvinne	4	3	3	2	24	11
		(N)	132	100	135	100	222	100
Matematikk- naturvitenskap	Kjemi/ biofag	Mann	307	89	330	89	376	86
		Kvinne	37	11	42	11	63	14
		(N)	344	100	372	100	439	100
	Matemat./inform./ fysikk/geologi	Mann	379	95	430	96	505	93
		Kvinne	18	5	17	4	39	7
		(N)	397	100	447	100	544	100

Kilde: NIFU's Forskerpersonalregister.